

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:
Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:
Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 212. szám

Hétfő, 1926. szeptember 20.

Átköltöztünk

Kapu-utca 64 sz. alól

**Ferdinand király (volt Rezső)
körút 6. szám**

alá

TELEFON-SZÁMUNK: 82
Brassói Lapok kiadóhivatala

Megújulnak

a régi sebek és fájdalmak. Panasz hangzik az ország minden részéből. A Brassói Lapok tömegével kapja a méltatlankodás, a csalódás jajkiáltásait. Alább mutatónk egy a magyar közélet egyik kiváló férfiától. Bizonyára a Magyar Párt vezetőférfiit és a magyar képviselőket és szenátorokat is ostromolja a feltörő elégtelenség. Meddig élsz vissza türelmünkkel Catilina? Meddig várjunk még a kialakult, a megérdemelt, a megillető jusunkra? Mikor szünnék meg végre a magyarságot zaklató, megáldozó és keserítő hatalmaskodások és visszaélések?

Nem így gondoltuk, nem is szabad így maradnia. Nem is volna méltó azokhoz a férfiakhoz, akik a kormányon ülnek, sem ahhoz a párthoz, mely többsége a parlamentnek. A politikai felelősségen túl van erkölcsi felelősség is. Az adott szó, az írásos kötelezettség, a segítés elfogadásért járó hála erkölcsének a kötelessége. Szabad-e ezt bárkinek is megszegnie?

Szabad-e ezt bármilyen sovíniszta hangoskodás, fenyegető pártindulat, aknavető cselszövés miatt megszegni?

A kormánynak egyetlen nagy kötelessége, hogy programját beváltsa. Ezt adta, erre esküdt, ezzel jutott hatalomra. Ennek ellenében adta oda támogató tömegét, súlyát, erejét a magyarságnak. Ezt a programot meghazudtolni vagy megamisítani annyit volna, mint kijátszani a jogot, a morált, a kötelességet. Mint millióknak a lelket csalódással és bizalmatlansággal eltölteni, mint a békességet feláldozni a gyűlöletnek, a jövőt feláldozni a pillanat hangulatának.

A párisi egyezményen túl, amely egymagában elég, hogy a magyarság jogai érvényesüljenek, vannak a gyulafehérvári határozatok. Ezeket túl, bár egymagukban elegendők volnának az igazság és összhang szolgálata, ott a csúcsai paktumot létrehozó szellem: a nemzeti kisebbségek jogainak és igazságának elismerése. Ezt a paktumot ugyan a Magyar Párt mondta fel, de a benne foglalt évi álláspont változatlan érvényű. Azt ugyanaz a párt és ugyanaz a kormány meg nem tagadhatja. Ha megtagadja, a saját erkölcsi súlyát, politikai nimbuszát, kormányzói hivatottságát kompromittálja.

A magyarság nagy áldozatot hozott,

mikor a paktummal egyetlen párthoz kötötte magát. Olyan párthoz, amely nélküle nem tudott volna hatalomra jutni. Ma, ma mögött felégette a hidat, hogy aranyhidat építsen egy szebb jövő számára, s most ezt a hidat közönnyel, cinizmussal, elfogultsággal a hatalom égetné föl?

Itt az utolsó pillanat, amikor győznie kell az adott szónak, a jobb belátásnak, a férfias kötelességnek. A játék

nem babra megy és nagy érdekek forognak kockán. Nem szabad egy népet tovább az orránál fogva vezetni és a cinizmus prédájává tenni nemzetek jóhiszeműségét, jóakarát, jogát, igazságát.

A kormány váltása be programját és a paktumot utolsó pontjáig, s határozott nyilatkozással nyugtassa meg a nyugtalan közvéleményt.

Briand és Stresemann valamennyi függő kérdést megvitattak

Francia aggodalom az új Bismarck-kal szemben

Lloyd George Oroszországot is beinvitálja a népszövetségbe

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A német és a francia külügyminiszterek között lefolyt tanácskozásról közösen megállapított hivatalos közlemény két adtak ki, mely így hangzik: Stresemann és Briand külügyminiszterek ma Thoiry francia faluban együtt reggeliztek és több óráig tanácskozást folytattak a legszívélyesebb módon. Megbeszélték a két országot érdeklő valamennyi kérdést s megkeresték a megoldásra, szolgáló legalkalmasabb eszközöket a két miniszter által aláírt meg egyezések szellemében. A két miniszter összhangba hozta felfogását, a megoldásra nézve fenntartván maguknak, hogy kormányuknak előzetes jelentést tesznek.

A párisi lapok meglegedésüket fejezik ki a tárgyaláson, de az Excelsior szerint a Rajnavidék kiűritése áldozat volna, melyhez a francia kormány csak hosszú időn át, komoly bizonyítékok szerzésével Németország békés hangulatáról járulhat hozzá. A Liberté visszautasítja azokat a híreket, hogy Briand rajnavidéki engedményeket tenne Stresemannak. Minden engedményt

a versaillesi szerződés megsértésének tekint és óvja politikusait Stresemanntól, akít nagyon ügyes és intelligens új Bismarcknak minősít.

A londoni Times értesülése szerint Stresemann és Briand tárgyalásai főképp a Rajnavidék kiűritésével foglalkoztak. Mivel a gazdasági és pénzügyi kérdések szakértők bevonását is megkövetelik, a megbeszéléseket valószínűleg Párisban és Berlinben folytatják.

Lloyd George tanácsot ad

Lloyd George Northumberlandban tartott beszédében kifejtette, hogy Németország belépése a Népszövetségbe a legnagyobb biztosítéka Európa békéjének. Reméli, hogy Oroszország is, mielőtt belpolitikai válságba / megszűnik, szintén belép a Népszövetségbe. Érdekes beszédének az a része, melyben felszólítja Angliát és Franciaországot, hogy igyekezzenek megnyerni a németek bizalmát, hogy ekként eloszoljon az a bizal-

matlanság, mellyel a német nemzet egy része a népszövetségi eszme iránt viselkedik.

A francia lapok a népszövetségi tanácsválasztásokkal meg vannak elégedve. Kiemelik Lengyelország feltűnő sikerét, s hogy a tanácsban többségben vannak a Franciaországgal rokonszenvező hatalmak. Magasztalják Briand-t, aki elérte célját, anélkül hogy bárkit is megsértett volna. Megállapítják a kisantant sikerét is. A Petit Parisien rámutat arra, hogy a locarnoi szerződést aláírt hatalmaktól heten vannak a tanácsban és a mostani szavazás eredménye a locarnoi szerződés nyilvános felavakása.

A nemzetközi egyezmények ratifikálása

A második bizottság napirendjén a világgazdasági értekezlet előkészítése szerepelt. Az értekezlet időpontjáról vita fejlődött ki. A politikai kérdésekkel foglalkozó hatodik bizottság ülésén megbízták Bonin Longare olasz és Paul Boncour francia delegátust, hogy határozati javaslatot dolgozzanak ki, mely szerint bizottság küldessék ki annak a megvizsgálására, miképpen lehetne siettetni a Népszövetség tagállamai között megkötött nemzetközi egyezményeknek lehetőleg egyidejű ratifikálását.

Briand és Stresemann nyilatkoznak

Amikor Briand és Stresemann befejezték tanácskozásukat az újságírók interjúért rohanták meg őket.

Briand az újságírók előtt kijelentette, hogy a tanácskozásokról semmit sem mondhat. Nézeteinket — mondotta — összhangzásba hoztuk, a megkezdett tárgyalásokat jól fejeztük be. A megbeszélés lefolyásával rendkívül meg vagyok elégedve. Csodálom Stresemann loyaltását és nyíltságát. Abban rejlik a Népszövetség nagy előnye, hogy az államférfiak találkoznak egymással és nem szorúlnak rá a tökéletlen táviró érintkezésre. Ez a

**100 lej Zürichben nyitáskor
2.75 svájci frank**

megbeszélésünk nem első és remélem nem is az utolsó volt.

Stresemann a következőket mondotta:

Elővettük a két országot érdeklő összes kérdéseket. Briandnál erős megértéssel találkoztam a mai helyzet megoldása tekintetében. Európa egyetértése lehetetlen, amíg nincs francia-német egyetértés.

Pénzügyigazgatók kinevezése és áthelyezése

Lepadatu miniszternek nem sikerült visszaszorítani a régi törekvéseket

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy Lepadatu pénzügyminiszter néhány héten át Erdélyben az egyes pénzügyigazgatóságokat és az adóviszonyokat tanulmányozta. Ennek az erdélyi körutnak az eredményeképpen a miniszter elhatározta, hogy a pénzügyigazgatóságokban nagy változásokat eszközöl, ami Erdély szempontjából rendkívüli jelentőségű.

A miniszter három új pénzügyigazgatóságot szervezett és mind a háromnak az élére erdélyieket nevezett ki. Az egyiknek a székhelye Nagyenved, igazgatója Giurgiuca Péter, a másodiké Lugos, igazgatója Pop Tódor kolozsvári pénzügyi főtitkár, a harmadiké Csikmegye és igazgatója Muresan Viktor. E kiválságos képzettségű tisztviselőknek a legfontosabb állásokba kellett volna jutniuk, de a régi állásán hajótörést szenvedett a miniszter akarata is, mely különben mindenüvé Erdélyben erdélyieket bocsátott volna tenni a pénzügyigazgatóságok élére.

A pénzügyigazgatói áthelyezések a következők:

Áthelyezték Crincut Temesvárról Constanzára, Netolianut Nagyváradról Temesvárra; Petrescut Aradról Bacaubra, Niculeanut Besztercéről Aradra; Patilescut Nagyváradról Ploestibe; Storescut Bukarestből Nagyváradra; Ciorgescut Déváról Buzeuba; Nicat Zilahról Dévára; Todorescut Székelyudvarhelyről Fogarasra; Latescut a régi Udvarhelyre. Változatlanok maradtak: Máramarosziiget, Szatmar, Brassó, Kolozsvár, Dicsőszentmárton, Segesvár, Nagyszeben és Háromszék megye. Valószínű, hogy a kinevezések következtében az adóbevételek — eme nagy probléma — még szigorubb lesz, mint idáig volt.

Összeírják a nagyvárad lakásokat

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Miniszteri rendeletre Nagyváradon is megkezdik a lakások összeírását. A rendelet a rekvizitációkkal agyon sanyargatott váradlakások között meglehetősen riadalmas keltet, mert újabb rekvizitációt tartottak. Erről azonban jelenleg szó sincs s meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi időben a lakások rekvizitációja körül a lakásbizottság a közönséggel szemben a legmesszebbmenő jóindulatot tanúsította.

Nagyváradot négy kerületre osztották fel s mindegyik kerületben a katonaság és a város képviselői fogják az összeírást végezni. Az összes lakásokat, állatokat és raktárhelyiségeket összeírják. Ennek a célja, mint a lakáshivatal vezetőjétől Sinka Theofilől értesültünk kizárólag statisztikai jellegű és a város elhelyezőképességének megállapítására vonatkozik. Ezt az összeírást háromévenként meg fogják ismételni. A nagyvárad bizottságok pár napon belül már meg is kezdik működésüket.

A Brassói Lapok hirdetés naponként százezer ember olvassa

Tettenértek egy orosz szovjetkémet

VARSA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A politikai rendőrség Vínában egy szervezetet leplezett le, amely Szovjet-Oroszország javára kémkedett. A banda élén a vínai vasutigazgatóság egy magasrangú tisztviselője állott, akit éppen akkor tartóztattak le,

mikor egy orosz szovjetügynöknek lepecsételt borítékot adott át. Ebben a borítékban megtalálták a lengyel hadsereg mozgósítási tervét és a vasúti szállítások beosztását háboru esetére.

A magyar kisebbség képviseltetése a finn-ugor kulturakongresszusokon

Irta: Virányi Elemér dr., a dorpati egyetem tanára

Oroszország felbomlásával finn és eszt testvérnépünk évszázados álmai teljesültek, a mikor a népszövetség tagjaiként bekapcsolódhattak Európa új politikai közösségébe. az ősi magyar állam a fiatal eszt és finn testvéralamokat rokonszeretettel üdvözölte s rövidesen a legharáságosabb diplomáciai viszony fejlődött ki a három állam között.

A külpolitikai formások elintézése után azonban a három testvérnép illetékes körei arra fordítottak legnagyobb gondot, hogy egymás között a kulturális, esetleg gazdasági együttműködés is minél behatósabb legyen. Míg azonban a politikai és gazdasági közeledés elé a földrajz szinte leküzdhetetlen akadályokat gördített kulturális téren célszerűbbnek mutatkozott a kezdeményezések megtétele. Az ősi finn-ugor alapnyelv feltámasztani újra kiépíteni ma már lehetetlen. De el lehet érni azt, hogy napjainkban, a »szellemi együttműködés« korában különösen szoros kulturális kapcsolat fűzzék egybe a finn-ugor népek minden egyes elszórt töredékét. A nyelvészek uttörő munkája után megnyitott az út a finn-ugor népek kulturájának minél szélesebb medrére, egymás felé áramlása számára. Új feladatok új munkaerőket követelnek.

Első feladat az állami függetlenséget élvező magyarok, esztek és finnek között kiépíteni a szoros kulturális kapcsolatot. A másik kérdés a kisebbségi sorokban élő testvérnépek kulturális fejlődését szemmel tartani, azt lehetőleg előmozdítani, főleg pedig bevonni őket alkotó erőkként a finn-ugor kulturális együttműködésért folytatott munkálkodásba. E tekintetben számításba jöhetnek az oroszországi finn és eszt kisebbségek s a Volga-finnység, mint mordinok, cseremiszek, rotjakok, füriének, akik ott fél—1 és fél millió, javarészt egységes népi tömböket alkotnak, valamint az utódállamok magyar kisebbségei.

E kérdések fontosságát először északra vették észre, a szerencsésen szabaddá lett finnek és esztek. Politikailag és gazdaságilag hasonlíthatatlanul jobb helyzetben mint Magyarország, a finn-ugor néptörzs számára a homályos jövőben kulattak új célok. Alig fejeződik be a világháború megjelene a finnek majd az esztek Pesten, hogy a rokon népek között a kulturális együttműködés biztosításáról gondoskodjanak. Egyetemeiket felszerelik újabb magyar könyvekkel, magyar tanárokat viznek magukkal. Tudósok közt a régi barátságok felhívulnak s újak szövődnek. A négy magyar, a két finn és egy eszt egyetem igyekszik a tudományos összeköttetéseket kiépíteni. S meghatározó volt, midőn a száműzetésbe ment kolozsvári egyetem 50 éves jubileuma alkalmából a rokon nemzetek szabadon működő egyetemei is üdvözölték.

Napjaink főproblémája azonban, hogy túl az akadémikus kereteken, a finn-ugor nemzetek egymás kulturájára minél szélesebb értelmezésbe és kiterjedtebb körökben ismerkedjenek meg. Ennek az eszmének a szolgálatába szegődtek a finnek és esztek, midőn elhatározták, hogy közös finn-ugor kulturakongresszusokat rendeznek, három évenként, felváltva Helsinkiben, Tallinnban és Budapesten.

Az első ilyen kulturakongresszust 1921-ben tartották meg a finn fővárosban. Akkor még a tanügyi kongresszus nevet viselte s főleg pedagógusok lelkes munkájának eredménye volt. Magyarország akkori sok gondja közepette csak néhány képviselőjét tudta elküldeni, akiknek élén Bán Ádár, a finn kultúra egyik legfőbb apostosa s az esztországi viszonyok akkori legjobb ismerője állott. 1924-ben az eszt főváros rendezte meg a második — most már — finn-ugor kulturakongresszust, amelyen Magyarország már szépen képviseltette magát. Maga Klebe'sberg Kuno kultúr-

miniszter volt a nagyszámu magyar tudós delegáció vezetője. Rajta kívül különösen Teleky Pál s a balti államokban megbízott követ, Jungert Mihály dr. fáradoztak azon, hogy a magyarságról minél behatósabb képet nyerjenek északi rokonaink. A felrúduzott magyar egyetemi hallgatók pedig a finn és eszt ifjúsággal kötötték meg a jövőt építő barátságot. Ezen a kongresszuson már részt vett Oroszországból néhány finn-eszt kisebbségi képviselő, valamint egy fürién kiküldött. De a távoli rokon altáji törzsből a törökség is küldött egy képviselőt, aki az orosz országi török tatárok nevében jött.

1927-ben Magyarországon a sor, hogy vendégül lássa a harmadik finn-ugor kulturakongresszusra érkező rokon népeket, hogy ott beszámoljanak az országukban elért újabb kulturális haladásról, s megbeszéltesenek a tervek a finn-ugor kulturájának lehetőség szerint összehajló irányban való fejlesztésére nézve.

Magyarország illetékes körei még eddig nem látott arányokban akarják kiszélesíteni a budapesti finn-ugor kongresszus kereteit. Nemcsak az érdekelt szaktudományok, de az irodalom, szépművészetek, a sajtó, népművészet, iskolák, népművelést célzó intézmények képviselői fogják megtartani a maguk beszámolóját. Felvonul a gazdasági élet is. főleg mezőgazdasági vonatkozásában, hogy a gazdasági közeledés alapját is megverssék. A kongresszust előkészítő bizottság élén Teleky Pál gróf áll, akinek utasításai szerint egész vezérkar vesz részt a munkálatokban, magyar, eszt és finn részről egyaránt.

Mivel főleg a magyar kultúra minél átfogóbb és egyuttal részletesebb bemutatásáról van szó, felmerül annak szükségessége, hogy a magyar kisebbségek is bevonassanak a kongresszus kereteibe, úgy amint a multban máris résztvettek Oroszországból finn-ugor kisebbségi képviselők. A szlovenszkoí, bácskai, de főleg erdélyi újabb magyar kultúra olyan erőit és értékeit képvisel, hogy annak felsorakozása nélkül csonka volna az esztmagyar kultúra képe. Különösen az íróda, a sajtó, a szépművészet s a sajtó teréről volna kíváncsi. sőt égetően szükséges, hogy a magyar kisebbségek főleg Erdély magyarsága képviselőket küldjön a harmadik finn-ugor kulturakongresszusra.

De az erdélyi, bácskai, és szlovenszkoí magyar gazdák is sok okukni való találhatnak majd a kongresszuson. A zsiros bácskai földek birtokosa meghallgathatja, hogyan tőri a finn gazda Potyola (Eszak), vagy Karjala (a finn Erdély) gránátsziklás tajaját valóságos kötőrekké, egyuttal a nemzeti kultúra nehéz barázdáját is vágva. Az erdőkkel sűrűn borított Eszt- és Finnország gazdái erdészetről, állattenyésztésről intenzívebb vaj és tejgazdálkodásról folytathatnak érdekes és talán Erdély mezőgazdálkodó magyarsága javára különösen hasznosítható eszmecseréket.

Erdély magyarságának kulturális és gazdasági vezetői bizonyára megtudják találni az utat Teleky Pál gróf útján a kongresszus előkészítő bizottságához. Erdély részvétele a finn-ugor megalomban a mindig tejjességre törekvő tudósok tudományos óhajja, az írónak, művésznek érdeke a praktikus gazdának pedig hasznára lehet.

Jugoszlávia kész Magyarországgal döntőbírósi szerződést kötni

BELGRAD. A szerb külügyminiszteriumban kijelentették, hogy a jugoszláv—magyar döntőbírósi szerződés ügyében még nem történt lépés, de Jugoszlávia a legjobb viszonyt akarja fenntartani Magyarországgal és kész megkötni a döntőbírósi szerződést.

Az olasz-román szerződés pontjai

A párisi szerződés ratifikálása Olaszország szempontjából idő és célszerűség kérdése

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olasz-román barátsági szerződés a következőket tartalmazza:

A két uralkodó országai közt fennálló barátság szorosabbra fűzését, valamint a locarno-i szerződés szellemében békét és biztonságot óhajtván, meg egyeztek:

1.) A nemzetközi rend fenntartására, valamint a szerződésben foglalt kötelezettségek tiszteletben tartásának és végrehajtásának biztosítására egymást kölcsönösen támogatják.

2.) Nemzetközi bonyodalmak esetén a szerződők közös érdekeinek veszélyeztetése esetén kötelezik magukat, hogy egymással megbeszéljék azokat a rendszabályokat, amelyeket érdekeik védelmére együttesen foganatosítanak.

3.) A szerződők egyikének érdekei vagy biztonsága kívülről jövő erőszakos betörés következtében veszélyeztetve, a másik fél köteleztetik, hogy jóakaró köz-

remüködéssel, politikai és diplomáciai támogatásban részesíti őt.

4.) A szerződők kötelezik magukat, hogy döntőbíráskodás alá bocsátják mindazokat a kérdéseket, melyek őket megoszlathatják, s amelyeket rendes diplomáciai úton nem oldhatnak meg.

5.) A szerződés tartama öt év.

A román-olasz szerződés aláírása alkalmából tartott megbeszélésen megvizsgálták a Besszarábiáról szóló 1920-iki párisi szerződés kérdését is. Az Averescu által előterjesztett indokokból a jelen szerződésben, semmiféle utalás sem történt a párisi szerződésre, melyet

Olaszország csak akkor fog ratifikálni, ha abból már nem hármalik kár az olasz érdekekre.

Mussolini válaszában kijelenti, hogy a párisi szerződés ratifikálása Olaszország szempontjából idő és célszerűség kérdése.

Hajlék nélkül maradt huszonnégy pürkereci gazda

Pürkerec község rémes péntekje — Negyven épületet hamvasztott el a cséplőgép kipattant szikrája — A leégett házak közül egyetlenegy sem volt biztosítva

BRASSÓ. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától.) Valóságos istenítélet látogatta meg pénteken délután Pürkerec községet. Cséplő emberek gondatlansága miatt kipattant egyellen szikra a cséplőgépből, s nem télt bele néhány perc sem, a közelfekvő épületek lángokban álltak, s a hatalmas szélvihar, amely egész délután elemi erővel dühöngött, gondoskodott arról, hogy a község legtávolabbi részeibe is eljusson a pusztító elem, s lakóházak és gazdasági épületek egész sorát tegye egyenlővé a föld színével. Ma megnéztük a pusztítás színhelyét: lakóházak, gazdasági épületek, amelyeknek még csak puszta falai sem maradtak meg, mert hiszen mind-mind fából épültek, utcára-udvarra dobott megszenesedett burorok, elégett háziálatok, amelyeknek szénné égett husából véresen pirosának a kifordult belső részek.

A tűz déltájban keletkezett Szász Samu udvarán, ahol Mátyás András gépe cséplött. A cséplőgép nem volt vízfecskendővel felszerelve, s így történhetett meg, hogy a cséplőgépből kipattant szikra felgyújtotta a közelben álló szin tetőzetét. A károsultak szerint, ha kézfecskendő áll a munkások rendelkezésére, a tüzet néhány pillanat alatt el lehetett volna oltani.

Igy azonban a lángok rohamosan terjedhettek, amit nagyban segített az egész napon át féktelenül dühöngő szélvész. Néhány pillanat múlva már lángokban állt a szomszédság, Rab Jánosné, Oláh András, Fehér János, Barti András, Bandi János, özv. Orbán Andrásné és Deák János házai és gazdasági épületei. A tűz eddig csak a szél irányában terjedt, egyszerre azonban, amikor a szél meg erősödött,

valóságos szikraeső zúdult az egész környékre.

Ami ezután következett, emlékeztet arra a hatalmas pusztításra, amelyet a háboru alatt a tűz végzett Gyöngyösön, ahol a szétszóródó szikrák egyszerre gyújtották fel a város házait, annak legellenlétebb pontjain. Itt is így történt. A szél tomboló erővel vitte magával a szikrákat, amelyek egymásután gyújtották fel az egymástól teljesen távoleső épületeket.

Egymásután gyulladtak ki Bálint János istállója, Veress Mihály és Dogariu György házai. Dogariu György háza a tavaly épült, s ma már a föld színével egyenlő. Leégett Csere Andrásné istállója és házának fedele.

A legnagyobb kárt hat gazda szenvedte, akinek mindene elégett, s nála többől, s gazdasági épületeiből puszta hamu maradt. A tűz ugyanis a 62. számú házról a 99-es számúra pattant át, amely ma mindennemű mértéknyire fekszik az előbbiétől. Itt aztán e'eni erővel, feltartóztatva hatalmasul dühöngött.

Fehér Samu háza teljesen elpusztult. Bennégett két Bukarestben élő leányának teljes lakásberendezése. Itt a tűz kitörésekor senki sem volt odahaza. Porrá égett Csere Samu háza, ennek tulajdonosa egész háznépével az erdőn tartózkodott. Ugvanéz a sors érte. Serény György házát is, akinek a felesége otthon volt. Az asszony igyekezett megmenteni legalább a lakás berendezéseit, s vakmerő elszántsággal hatolt be a szobába.

Itt azonban egy izzó gerenda a bal lábára zuhant s azt teljesen összeégette.

A szerencsétlen asszonyt most a szomszédok ápolják. A teljesen elhamvadt házak között van Barabás Mártoné is, aki a tűz idején Bukarestben tartózkodott. Sipos Istvánnak is porráégett mindene házából csak a vakolat összeporladt maradványai halmozódnak buckákba, s a homok között itt-ott egy templomi ének-könyv és egy biblia megégett lapjai hanyódnak.

A tűz kitörése után azonnal segítséget kértek a szomszédos községektől, ahonnan a tűzoltóság azonnal a tűz helyszínére sietett. Ott voltak a brassói, a bodolai, a tatrangai, a zajzoni tűzoltók, akik mindannyian derekasan vettek részt a mentés és az oltás munkálatában, azonban a féktelenül tomboló széllel szemben teljesen tehetetlenek voltak. Az oltást nehézzé tette a víz hiánya is, a tűz hatalmas méreteihez viszonyítva igen kevés víz állt rendelkezésre. Így is azonban a tűzoltók megfeszített munkája igen sok értéket mentett meg, s elhárították azt a nagyon is közelfekvő veszedelemet, hogy az

egész község a lángok mara'éka legyen. Így is

a huszonnégy gazdának mintegy negyven gazdasági épülete pusztult el, s ami a legtragikusabb: egyetlen épület sem volt biztosítva. A kár az első becslések szerint négy és félmillió lej.

A tűz szombat hajnalig tartott. Még szombaton délelőtt is füstölögtek itt ott a romok Pürkerec lakossága egész éjjel talpon volt, hogy mentse, ami menthető, takarítsák a pusztítás nyomait, s a romok felett panaszok az asszonyok síratják egy élet munkájának elhamvadt eredményeit.

Néhány szó a pürkereci tűzvészhez

A pürkereczi tűzeset igen szomorú tapasztalattal gazdagította Hétfa községét s különösen az Önkéntes Tűzoltó Testületek vezetőit.

Az Önkéntes Tűzoltó Testületek a szomszédos falakból a nagy tűzvész hírének vételekor nyomban a legnagyobb gyorsasággal megjelenni Pürkerecen a tüzet színhelyén s lecskendőikkel nyomban hozzámentek a tűz lokalizálásához. A tűzoltó lecskendők azonban rövid használat után részben felmondták a szolgálatot, részben amiait vált lefelélenne használatuk miatt a szivó és a vezető csövek nem működtek s a régiség folytán szétmállottak.

Mind ez annak tudható be, hogy különösen Hétfa községeiben az Önkéntes Tűzoltó Egyesületeket mostoha gyerekként kezelték, sőt egyes helyeken irredecentizmussal is megvádolták, a tevényt felszatták, elhelyezték, hogy a község lakosaitól a tűzoltói célra beszedett járulékokat a községi eljárásságok tűzoltói felszerelések rendbe hozatalára és javítására fordították volna.

Tisztelet a kivés kivételnek, a panasz által nos, nemcsak a hatálasi járásban, hanem az egész megyében.

Felhívjuk a prefekt ur figyelmét e kérdés kardinalis rendjére, szíjjon ki minden egyes községben a szomszédossággal vizsgálja meg, hogy a tűzoltói célra beszedett pénzek hová is fordítottak, céljuknak megfelelően látké-e felhasználva s ahól szükség, utólsá az eljárásságokat fogvelmi büntetés lehet mellé, hogy az Önkéntes Tűzoltó Egyesületek lássák el a szükséges kiellátást, s fordítsák a beszedett pénzeket céljukra, mert a hányarolt és nemfordított kötelke főben az Önkéntes Tűzoltó Egykét tagjaiban még mindig lelkosedés és kitalás teljesen ledobad.

Ideje volna már egyben, hogy a sok ismeretlen hányarolt lássunk közérdekű dolgan is egészén s. hányarolt intézkedést, a sok körendlet helyett melyvel n. alkéig látkak az eljárásságok lássunk tényeket.

A prefektus urtól kiasszonygelmáról és nagy munkábirásáról volt ismeretes a magán életben, ezt várjuk közéleti tevékenysége terén is.

Kinai csapatok megszállták egy brit missziós épületet

HANKAU. Csingba megérkezett a vám- és postahivatal személyzete. Egyik hivatalnokot bezárták és csak a japán vám konzulátus erőyes fellépése mentette meg az aranyfővelését. Vasieben kínai csapatok megszállták a brit misszió épületét és három misszionáriust fogságba hurcoltak.

Csermely Gyula

minden eddigi munkáját felülmúlja legújabb hatalmas regénye:

Ami két Miatyánk között van

A magyarság föltétlen diadálát mindazokban akik magyar kultúrán, magyar szónokletet bármilyen fajhoz, vallásfelekezethez tartoznak is — ezt tárja elénk Csermely, a magyar zsidóságot illetően, ebben a nagyszerű regényében, amelybe — egyébként — rengeteg melegséget visz egy nagy, mindent magába olvasztó szerelmen keresztül.

Ara 150 lej.

Kapható

minden könyvesboltban és a Brassói Lapok Könyvosztályánál.

Eltűnt Potsdamból egy kégyilkossággal vádolt grófnő

Zsidó férjét a katolikus szertartás szerint temettette el

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítója től.) Dr. Schnabel Alfréd egyetemi tanár özvegyéről, született Hesse-Leiningen grófnőről megírták a lapok, hogy alaposan gyanúsítható férje megmérgezésével. Végre lehamisítás miatt is megindult ellene a büntető eljárás, mire a grófnő eltűnt Potsdamból, noha rendőri ellenőrzés alatt állott a Planitz-szigeten lévő kastélyban. Az előnyomozás során a grófnő töredelmesen bevallotta, hogy utánozta férje írását s nehogy a nagy vagyon Schnabel anyjára és nővérére szálljon, becsempészett férjei könyvei közé egy hamisított végrendeletet, amelyben önmagát nevezte meg általános örökösül. A berlini rendőrség körözést adott ki a grófnő ellen.

Mérgekverésen és végrendelet hamisításán kívül hamis esküvel is vádolják az eltűnt grófnőt. Dr. Schnabel Alfréd tanár ugyanis zsidó volt és özvegye a potsdami katolikus temetőben temettette el. A házasság előtt esküvel erősítette, hogy férje kikereskedett, a keresztelevélet sem találja, azonban

utólag be fogja mutatni s így történt, hogy

a zsidó professzort a katolikus szertartás szerint temettette el.

A szerencsétlen végű tanár öreg édesanyja és huga feljelentést tett az özvegy ellen, hogy hamisan esküdött, mert nekik is tudniuk kellett róla, ha Schnabel tanár tényleg áttért a katolikus hitre.

Egy Sauerne nevű asszony, aki Schnabelnének a háztartásnőit tisztelt tiltójele, bekiáltgatásokkal elmondta, hogy egyszer beszélt a betegesen fekvő Schnabel tanárral s akkor a férj aggodalmaskodva jegyezte meg, hogy ha meghal, felesége bizonyosan ki fogja semmizni támasz nélkül ahó anyját és nővérét. Schnabel tanár 1924 októberében súlyos beteg lett, de az asszony nem engedett hozzá orvost, és nem értesítette anyósát és sógornőjét. Mikor kiderült, hogy az özvegy hamisította a végrendeletet, a grófnő egyezkedéssel kínálta meg sógornőjét, hajlandó volt az örökséget megfizetni, de már akkor a büntető feljelentés megtörtént.

Nagyapó regél . . .

A székelyudvarhelyi ref kollégium Néprajzi Gyűjteménye a kiállításon

Feltámadt a munka munkában az élet a Székelyföldön. Pedig megnehezült, megváltozott az idők járása fölöttünk. Ugy felejtett, hogy zsidóbadtság volt a kőhadt kapuzárába töltve, hogy nincs több rozmarin és muskátli a székely ablakban, hogy eszavadt a lélek, hogy nincs nagyapó, nincs unoka többé a székely néplelek regélésére s a rege meghallgatására.

Csalódtunk, kellemtelen csalódtunk. De kellemt is csalódtunk, mert hiszen ezeröt-száz éves történeti múltunk vége nem is lehet a semmi, az enyészet.

Itt tehát csak az élet, hogy újult alakban új erővel ébredjen az új nekilen-dülésnek, de a régi székely hagyományok, szokások, nyelv, hit és érzelmek alapján úgy, ahogy erre a Néprajzi Gyűjtemény három termében beszélő székelyi székely Nagyapókat regélésével a múlt képeinek felfedezésére.

A gyűjteménynek minden tárgya egy-egy beszéd udvarhelyi székely lélek, amely ügyességrel, leleménnyel, költői ihlettel és műveltséggel mesél. Jöjj tehát, invitál nagyapó, jöjj unokám beljebb a tornácbeszerző kapun, jöjj a nagy házba. Ugy nő! Es ülj le ide meztelen és halálos a cserepes göcánál fűtözve a szép regét, a mit nemzetséged szövött sok-sok időn keresztül mind a mai napig. Látod, mint ragyog a tűz a göcán? És érzed-e, hogy melegebb a kőművi sárkóvácsnak. Bereczki Zsigmondnak a lelke árad feléd, aki fából készített s beléje virágot faragott duc (mosó) segítségül adott a darabjait? De nem is volt ő afféle fazekas! Sárkóvács volt önmaga! Olvasd fastidiusos fele s nem szobafestő. Hát érted-e, unokám a különbséget!

Az unoka bölint a fejével mire nagyapó sorra mutatja a régi agyagfazekakat, a Balázs Mózes lókodi asztalos által készített menyasszonyi ládát, melynek az az érdekessége, hogy festésében az örökös régi, tősgyökeres székely motívumokat tartalmazza, mint az ág és az előtte gubbasztó kamrás asztal, mely fejtűző lefelé keskenyül s ma már ismeretlen butordarab. Ahajt a falon, folytatja nagyapó, lóg a kalásos polc és az üvegfeleknél, való sa roktélka, a nagy családi kép és egy puska, a székely vítezés és vadászati kedv jelképe. Alatt pedig feljebb a falon köröskörül a kiandószeg, rajta a bokályok, tányérok és talak sokasága, melyekbe nemzetséged székely ujjakkal karcolta be kedvenc virágait és állatokat. De nagyapó sem áll télen, mikor ideje engedte, bimezte azokat a rudrafaletket (kiandókat), amelyek a kiandószegről alácsüngtek.

— Hát az ott mi az ablak között, nagyapó?

— A' fiacskám tyukállító. Arra vajó volt, hogy visszalibbentse a házba repülő tyukot, nagyanyónak különben értékes jószágát. Látod, mint forog ez a tyukállító?

Hát amikor a jószág reá repül, ez a hon-sar hátrafordul s visszafordítja a pitarba. Ez es székely találmány, a micsodás. De hát nezzed meg inkább ezt a székelykét. Látapód csinálta biciklival, amikor 1729-ben raboskodott Kufsteinban. Neked való portéka, de tartsd becsben, mert története nagyon.

Igy nagyapó, aki gyöngyden kézen fogja unokáját és bevezeti a másik házba, a babókos eljárással készített szines, himmes, írott tojások gyűjteményébe, a díszítő megajdások múzeumba. És soha mutatja a székelyek üvegei alatt nyugvó, leintekelt. Egyikben az öreg diák tógája hirdeti a három százados kollégiumi dícső, híres szellemét. Megjött-e van a "strabot" három viaszos élt díszítőművel róli rovákáival, melyek azt bizonyítják, hogy amikor az öreg diák névsort olvasott, e rovakkal igazolták jelentéskét a nevelők. A székely mellett folytatlagosan sárkóvácsoknak többnyire zöld és fehér alapszínbe rózsák, szegfű, tulipán, kőfejtő sas és katonasákokat ducolt csempéi függnek a falon. Távolabb pedig a székely legények székelyi vallásai és eljegyzési tárgyai, mint mosófák, (sütykolók), vászon fesszők és guzsályok, mind megannyinak cifráikkal faragott vésett és festett tömege. Közöttük, mint királyné az udvarhölgyei között, ékeskedik egy művészies csinnaj ki állított, szimmetrikusan és gazdagon kifaragott bordahegyezett eszköz a következő bevesselt felírással: "Ez (t) a rikhámfot) Mikló(s) Istvánék Abele csinálta az 1797-dik esztendőben Februárius 15."

A mosófák, guzsályok, vászonfesszők és rikhámfok mind egyike egy-egy mézeskalács, amit szív küldött szívnek szívesen a két szerelmes szív neve bevesselt kezdőbetűivel. S ha Mari érdemtelenné vált Jóskához, vagy Jóska elhagyta őt hűtlenül, akkor a Jóska nevének betűi levesselték a szerelmi jelvényről, a cifrázott mosófáról. Ilyet is őriz a gyűjtemény valamelyik székely néphaladában megörökített szerelmi tragédia emlékeül.

Majd további regél nagyapó.

Látod fiacskám, ez az asztal, melynek mekkorítottam a fáradság miatt, egykor Ur-asztala volt a lányádi templomban. Hogy mikor? Biz az regén, még 1775-ben. Rajta van a barokkál kevert székely motívum: a tulipán s közepén szőlőszerezd. Elmeltő zugott fel az Istent dícsőítő szőlőszerezd a hetedik napon, a hét munkanap után, melyen szántottunk, erdőtünk, az asszony-nép nek orsót szertartásunk, s hogy izzadtunk. Istentem, akkor a terü alatt ahaít avval a fackéver, erdő székelyre és meggyébbel! Az erdő székelyre nyolc bivaly húzta, akkora volt. Most csak a kerekbe vannak meg, négy malomkerék nagyságu korong, közepén 15 centiméteres átmérőjű furt lyukkal, melyet meg sem mozdíthatsz, bár összerágt a szu, mert cserefából való. Uttalan

utalan vonsozta a kerekeken az erdő székelyre a nyolc bivaly, a pataktalvi erdőből a fecske-kuriára. Ott gubbazt most e nagy kerek a régi viziművelőket kettő részelt záportartó gerendája mellett, melyen most is olvasható az rigmust:

Eletemben álltam hittem után járok. Akkor álltam most emleket táplálók.

Tsuda egy alkalmán, mert oly ház hoz (mozgásba).

Mely kimegy allakón s bent marad lakója

Anyja is egyszer mind, mert szüli leányát. Mely csakhamar viszont szüli édesanyját.

Munkám az egésznek hasznos, de nem titkos.

Első tagja vigyáz, de a végső gyilkos.

1829.

A székely nehéziparnak mindezen eszközmaradványait kiegészíti egy öreg szövőszék s mellette az orsószterga, továbbá kétféle nagyságu és faragású orsók, elírán vésett és faragott fejtők, sarkos-ídi-szek és vasrózsák, régi kardok, pisztolyok, fegyverek, buzogányok, nyergék, balták, és egy bőrről bevett székely fapajz, aperiók a reális élet komorsága, melyek meglelt mint poézis meghuzódult a nagyasszony, tükös székelyne, menyasszonykori ezüst-pilykés, bársnyál és selyemből készült ruhadarabjaival, a hattyuprímás mentével, tatota selyem és posztó csurapával, altillakkal, pruslikokkal és egy pár díszesen hímzett harinyalkötővel, melyen — uram bocsássa! — a magyar címer is rajta van.

De hallga! Mintha a régi-régi kollégium nagyharangja kongana! Pedig dehogyan kong. Ejesendesült az őslékel. S valaminek a régi kollégium helyébe ujat emelt az áldozatkészség azon módon a nagyharag is felszerelődött a gyermekhivogató apró vilanyengőivel. Látok a nagyharang, a Haller-grófok XVII-ik századi ajándéka, az ötvösművészet emléke a haranglábról a gyűjteménytar porrétegéből, hogy onnan hirdesse a nagy, híres, örökéletű székely léleknek közbüveszű kárhuzatott s mégis mindig megújuló régi dícsőségét.

Szóltan már a nagyharang, amint rektor uram székely is üres. Előcsukt, elővált, divatját mutt ez is. De mégis hozzájuk járt haza a székely lélek. Hazajár oktatni, az erdő és akarsz alapját bemutatni a felődesre, hazajár hinni és reményt meríteni a fenmaradásra.

Régi emlékeket, melyek székelyek voltak a székely. Őriz a régi kollégium megemelte az új épület a székelységnek a nájmódú termékeit tünteti fel az ott rendezett kiállítás. S ha így egymás mellett személtük a múltól előtérrel, a fajiságot aggódó lángész szavaival kérdezzük a benyomástok pillanatában: "Mi fog hát bennünket ma-hogyan székelyekké tenni? Miket fog nálunk az idegen, mint kizárólagosan faji jellegű dolgokat látni és megbecsülni, emlékekkel szép Székelyföldünk képét vadgosan és kitérőlegesen látni lelkében fogadás-sa? Miket fogunk az utókornak, mint igazi tipikus dolgokat hátrahagyni, szent erekként a székelyekről való emlékezésüket bizonyítottan fajnunk egykor és gazdaságu lelkivilágunkat anyagul és forrássá, ezután felelődni és kutatni akaró nemzeti öntudatnak?"

Összegyűjtött kérdések, de csak a kicsinyhűtők számára. A nemzeti erő összességéből táplálkozó székely lélek újult állja a csüggedésnek, a kétségbeesésnek. Előveszi jobbik esztét s azzal el tovább az idők végéig. Mert élni akar a székely; élni hitében és faji jellemvonásaiban, élni nyelvében, és régi szép szokásaiban, élni nemzeti jellegében a haladás jogyában; megmenteni a régi világból mindazt, ami benn nemzett, erő, élet és kincs, mert a fal elszakadni úgy sem lehet, nem is tud, de nem is akar a székely.

Szász József.

Ajánlatokat kérünk 2.30 mm. hosszúságu, 15—20 cm. középméretű

bányafára

lehetőleg a z o n n a l i szállításra.

CZELL KÁROLY CSOPORT Braşov, Str. Principele Carol No. 17

8150

Halálbüntetés mindenkire, aki Mussoliniékat szóval, vagy tettel bántja

A fasiszták megsemmisítettek egy francia zászlót

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Soir című lapnak jelelik Rómából, hogy egy ottani boltban a feketeingesek egy francia zászlót megsemmisítettek. A francia kormány kövele után a vizsgálat elrendelését kérte.

Budapestről jelelik, hogy az ottani olasz követség megcáfolja a lapoknak a triestli zavargásokról és a szigorított rendszabályokról közölt híreit. Elismeri, hogy a fasiszták és a karabinerek között voltak összecsapások, de Triestben rend van és a szórakozó helyek is késő éjjelig nyitva vannak. Ezzel szemben van egy triestli távirat, mely azt jelenti, hogy a prefektus a városban

és környékén megtiltotta, hogy tíz embernél többen csoportosulhassanak. A mulatóhelyeket bezárták, a vendéglők és kávéházak csak nyolcig maradhatnak nyitva. Ezt az intézkedést az állandó forrongás tette szükségessé.

Milánóból jelelik, hogy a halálbüntetésről szóló törvény vonatkozik a fosztogatásokra, pusztításokra, polgárháborúra, izgatásokra, árulásra, az ország tekintélyének a külföld előtt való rongálására, a veszedelmet okozó hamis tendenciózus hírek terjesztésére, a veszedelmes jellegű szövekezősekre, a diktatura, illetve a szociális rend ellen.

A Habsburg-restauráció pártfogása bukatta meg Gasparri bitorost, a Vatikán államtitkárát

A román-olasz barátság — Oroszország terjeszkedése Ázsiában — A bolgár király mégis feleségül veszi Giovanna olasz hercegnőt

RÓMA. (A Brassói Lapok római levelezőjétől.) A Mussolini ellen elkövetett merényleten kívül, amely alapjában véve közönséges bűnügy, Róma nagy politikai szenzációja Gasparri bitorosnak, a Vatikán nagyhatalmu államtitkárának már röviden jelelt lemondása. Gasparri azon bukott meg, hogy mint a Vatikán államtitkára állandóan be akart avatkozni az európai politikába. Így már hónapok óta egy Anglia ellenes olasz-francia-spanyol-délamerikai szövetség létrehozásán fáradozott. Ő kezdeményezte azt a tervet is, hogy Boris bolgár király vegye feleségül Giovanna hercegnőt, az olasz királyi pár leányát. Mussolini ugyan ellenezte ezt a házasságot, azonban mivel már annyit írtak róla és a fiatalok már találkoztak is, valószínű, hogy a megbukott Gasparri ezen terve megvalósul.

Gasparri bukásának közvetlen oka az, hogy túlságosan exponálta magát a Habsburgok restaurációjáért. Gasparri terve az volt, hogy Ottó ne császárként, hanem magyar-osztrák-cseh birodalmi királyként foglalja el az egyesített három ország trónját. Amíg azonban Gasparri Bécsen portálta az egyesítendő országok fővárosát, addig Zita császárnő Prágát ajánlotta a birodalom székhelyül.

Mussolini végre is megsokallta Gas-

parri eselszövéseit és közölte a Vatikánnal, hogy kénytelen lesz eddigi egyház-barát politikáját revízió alá venni, ha továbbra is Gasparri intézi a Vatikán külpolitikáját. Ez a híreles története Gasparri lemondásának.

Ami Olaszország többi külpolitikai kérdéseit illeti, úgy Tanger nem érdekli Olaszországot. Mussolini nem hajlandó Anglia ellen fellépni és Gasparri tervét a nagy latin szövetségről, amelynek élén Anglia ellen iránylana, elvetette.

Ezzel szemben a román barátság igen meleg. Mussolini azonban a kétségtelen román barátság ellenére sem akar Oroszországgal konfliktusba keveredni. Rómában ugyanis azt a hírt kolportálják, hogy Mongólia körülbelül öt hete csatlakozott Szovjetországhoz. Ezt a csatlakozást a mongolok már 1913-ban sürgették, de II. Miklós cár nem akarva konfliktust Kínával elodázta azt. Mostan, hogy Kínában a kommunisták kerekedtek felül a mongolok véglegesen elszakadtak Kínától. A mongol nép, amely számtalan millió kitűnő harcost jelent, nem szimpatizál a kínaiakkal. Mongóliában sohasem lehetett népszámlálást tartani. Hozzávetőleges becslés szerint azonban a lakosság száma 150—180 millióra tehető. A mongol nép nomád életet él, a katonakötelezettséget nem ismeri, adót nem fizet, de ha harcra került a sor, úgy a kínai császár mindig kitűnő katonákat kapott Mongóliából. Biztosra vehető, hogy amint Oroszországban a szovjet megbukik, Tibet is követni fogja Mongólia példáját. Érdekes a megokolás, amellyel Mongólia 400 törzsfőnöke a csatlakozást kimondotta:

— Minthogy az ősi szent Oroszország fellamadás előtt áll, mi, mongolok is ott akarunk lenni a rekonstrukció művénél...

A mongol csatlakozás Oroszországot olyan területtel növeli, mint egész Európa. Ettől eltekintve azonban Mongólia csatlakozása roppant gazdasági hasznot jelent, mivel Mongólia hegyei tele vannak arannyal. Rómában a szovjet által érthetetlen okokból titokban tartott csatlakozás híriási feltűnést keltett.

Sándor Pál jubileuma

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sándor Pál most ünnepli képviselőségének huszonötödik évfordulóját. Ebből az alkalmából országos magyar kereskedők együlete elhatározta, hogy megalkotják az OMKE Sándor Pál házát, elismerésül a kereskedelem érdekében kifejtett nagy munkásságáért. A házat önkéntes adományokból óhajtják megvenni és e célból felhívást intéztek az összes kereskedőkhöz.

FONTOS FIGYELMEZTETÉS!

Felhívjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmét arra a sajnálatos körülményre, hogy
2196 !—! készítményünket a !—!

KOPROL

hashajtó csokoládét megtevesztésig hasonló formában utánozzák.

Természetes, hogy ezek az utánzások nem egyenlő értékűek és nem oly hatásosak mint a KoproL, amiért is figyelmeztetjük a közönséget, hogy saját érdekében csakis olyant fogadjon el, amelynek minden egyes darabján látható a védjegyzett KOPROL név.

Csakis **KOPROL** a valódi.

Új városi palotát emelnek Sepsiszentgyörgyön

Új villanytelep épül, a vízvezetési hálózatot újra építik

SEPSISZENTGYÖRGY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Minden erdélyi város a fejlődést, az életrehivatottságot magán viseli, ezzel szemben Sepsiszentgyörgy város eddig vajmi kevés fejlődést, haladást tud felmutatni. A háborút követő romboló idők nem produkáltak semmi újat, de még ezután is gyöngye temetőben haladt fejlődése. Ezenkívül egy bizonyos megkötöttség is befolyásolta a tiszta székely város egészséges fejlődését. Nevezetesen a liberális politika, nagyon erősen befolyásolta a várost fejlődésében.

Lapunk sepsiszentgyörgyi munkatársa érdeklődött a sepsiszentgyörgyi polgármesteri hivatalban, ahol a következő felvilágosítást szerezte:

Sepsiszentgyörgy város tanácsa tárgyalásokat folytat ugyanazzal a külföldi céggel, amellyel Nagyvárad tanácsa is összeköttetésbe lépett, egy nagyobb összegű kölcsön folyósítása érdekében. A mennyiben ezt a kölcsönt a város megkapja, úgy legelső sorban a régen nélkülözött városi palotát fogja felépíteni a prefektúra melletti a város tulajdonát képező háztelken. Ebben az épületben nyernek elhelyezést a városháza, az államrendőrség, a városi önkéntes tűzoltóegység. Ugyancsak ennek az épületnek a földszintjén nyer elhelyezést a tervezett modern, hatalmas mozgóképszínház helyisége is.

A jelenlegi városháza épületét újjáalakítják és föléje még egy emeletet vonnak. Ez a legüdvösebb elhatározás, mert a szörnyűséges szállodai mizériáknak vet véget.

A villanytelep ügye is rendeződött, tudniillik vízierős villanyteleppel kibővítik a jelenlegit, ami által 200 HP. ingyen villamos áramot kap a város. S ezáltal az egész város nappali áramhoz is könnyűszerrel hozzájuthat. A nappali árammal az iparosok is villamos áramhoz jutnak, így a székely ipar fejlődése szempontjából a villamosmű megoldása igen praktikus dolog volt.

A vízvezeték ügye is dűlőre jutott. Az építéshez nemsokára nekikezdenek és a régi vonalakat teljesen újra építik. Ehhez a szükséges négy és félmillió költséget biztosítva van.

Azután az utcák és járdák építése és rendezése következik. Erre nézve a városi tanács egy olyan vállalattal folytat tárgyalásokat, amely az uttestet a legmodernebb »Bitumin« anyaggal köti meg, ami megvédi a várost a portól és a sártól.

E nagyszabású tervek megvalósítása elé mindenki kíváncsian tekint.

AZ ÖSZRE

nehány különösen szép, új jumpert és pullovert készítetünk, melyek árusítását a jövő héten kezdjük meg. Ezuttal is régi üzleti elvünket tartottuk szem előtt: legjobb minőség, mérsékelt árak.

Georg Foith & Co.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fején olvashatók.
Hirdetések vagy közvéleményi kiadványokhoz küldendő, vagy
egyedül bármelyik hirdetői iroda vagy bizományosunk
utján is feladhatók.
A *-gal megjelölt közlemények díjazás alól esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Hétfő, szeptember 20.

Kedd, szeptember 12.

Kath.: Euszták. — Prot.: Frederika. — Görög.: Teopoltisz. vt. — Izr.: 5687 Thisri 12. — A nap: 602-1316. — Időjárás: Tulnyo száraz, éjjel hűvösebb.

Kath.: Máté ap. — Prot.: Máté. — Görög.: Jónás. — Izr.: 5687. Thisri 13. — A nap: 603-1814

„A magyarok urak!”

Az Uraknak az a része, amelyik valamelyes okból megszorul, paktál velünk. A paktum egy hathatós árkanum, biztosan gyógyít. Az Uraknak még eddig mindig sikerült a paktum révén célt érni.

A paktum az Uraknak nagyon könnyű dolog. Megígérnek nekünk ünnepélyesen valami olyan dolgot, amit az Uraknak és ami nekünk az Urak törvénytírása miatt hiányzik. Ennyi az egész. Erre mi bedőlünk és az Urak a sárból kirántjuk. Ez a paktum.

A szárazra kihuzott Urak megrázzák magukat és ünnepélyesen kijelentik, hogy hecsapottaknak érzik magukat. A tett ígéretük beváltásáról ezek után természetesen szó sem lehet. Annál kevésbé lehet az ígéretük beváltásáról szó, mert ők jó hazafiak, annál jobb hazafiak, sőt ők a legjobb hazafiak, akik nem léphetnek román tömegek elé egy beváltott szóval.

Akinek ez most már nem tetszik, az menjen Budapestre, Berlinbe vagy akár Jeruzsálembe, a részére kiutalt faornyos hazába.

Erre mi lesunyunk, mint a megrugdalt eb s szétnézünk, hogy vajon hol vannak más Urak, akik hajlandók velünk egy utabb ilyen tiszta kezű pártira leülni.

Akad azután néha egy-egy falu, ahol ennek az alyaágulatságnak a tüneteinek éppen olyan akutak és a mi embereink Szent Pállal, megörülésként holmi fakénnél hagyást emlegetnek.

Itt azután felzug a méltatlankodás az Urak részéről: »A magyarok urak!! Amit ők megígérnek, azt meg is tartják.«

Elméletileg ugyanis az Urak is urak, gyakorlatilag azonban — államférfiak.

Nem gondoljuk, hogy ideje volna a politikai erkölcsökről tanulni, gyakorolt és alkotott fogalmainkat már egyszer revízió alá venni és a göröggel a maga nyelvén akarni beszélni és nem angliusul?

Dr. Meskó Miklós

— Goga Oktávián hétfőn vezeti át a hivatalt. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Goga Oktávián belügyminiszter a nemzeti expresszvonattal hagyja el Csucsat. Az itteni pályaudvaron megjelennek fogadtatásra az összes hatóságok képviselői. Brassón hajnali félhárom órakor utazik át a belügyminiszter, aki a vasárnapi napot már Bukarestben tölti és hétfőn átvesszi hivatalát.

— Goldis miniszter Tordára utazott. Bukarestből jelenti: Goldis László kultuszminiszter Tordára utazott a katedrális apoklétéjére.

Szadista elefánt, gyilkos madarak, udvarias rák és alkoholista liba

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Oxfordban a múlt héten tartotta kongresszusát a British Association for the Advancement of Science, az angol tudományos kutató társaság. Ezen a kongresszuson szenzációsan érdekes előadások hangzottak el. Júlian Huxley, a nagy angol biológus unokája, aki maga is tudós kutató, az állatok érzelmeiről tartott előadást. Különösen az állatok erkölcsös érzelmeit és tulajdonságait fejtegette s bebizonyította, hogy a rákok és a pókok világában nem ismeretlen fogalom az udvariaság, előzékenység és hogy a pókok variálás tárgyának a szó legszorosabb értelmében udvarolnak és mindenképpen igyekeznek a kedvében járni, épügy, mint az emberek.

Gonosz és bűnöző állatok

Huxley csak az állatok jó tulajdonságairól és nemes érzelmeiről beszélt, de most ezzel kapcsolatban tudományos körökben és egyes lapokban is felevenítik azokat az immár megdönthetetlené vált megállapításait, amelyek az állatok gonosz tulajdonságairól és bűnözési hajlamairól szólnak.

Már Kipling írt egy elefántról, amely a legjobb esetben is emebeteg lehetett, mert

csordájában olyan botrányt okozott, hogy a többi elefánt a szó legszorosabb értelmében kiközösítette

és kiűldözte a csordából. Ekkor azután egyre mélyebbre sülyedt az »erkölcsi« lejton, mindent csak károkat okozott, szándékosan, minden ok nélkül kitépdeste a fákat, agyonütött állatokat vagy embereket, akik pedig soha nem bántották.

Hasonló tulajdonságokat észleltek lovaknál a nyugat-amerikai cowboyok. Ezek elmondották, hogy voltak lovak, amelyek nem hagyták magukat idomítani, makacsok voltak és rosszindulatúan üldözték saját lojártaikat is. Voltak olyan lovak, amelyek

előre megfontolt szándékkal minden ok nélkül gazdáik életére törtek.

— Megnyitották a sváb főgimnázium első osztályát. Bukarestből jelenti: Krauter Ferenc sváb képviselő tegnap bejelentette a közoktatásügyi miniszteriumban, hogy az újonnan felállított temesvári sváb főgimnázium első osztályát megnyitották. Az eset előzménye az, hogy a volt premontrei gimnáziumot, a kormány elkönfiskálta. Krauter bejelentette, hogy az első osztály megnyitásával nem mondanak le a régi iskolához való jogokról.

— A nyomorgó néptanító részére Vajna Péter (Brassó) 100 lejt küldött szerkesztőségünkbe.

— Két román ezredes súlyos kardpárbajt vívott. Pár nappal ezelőtt, mint megírtuk, Andreescu bukaresti ezredes és Polinteneanu ezredes között súlyos összeütközés történt. Amintek során az ezredesek között keződött összevetés. Először az alkalomból Statescu ezredes elűzte azt az Adeverulba és ebben ezredes társát. Polinteneanunak meglátnadta a rend remények nevezte. A sértésből párbaj lett. Megyett pnteken délután fél hatkor vívott meg egy fővárosi vívóteremben a két ezredes a legsúlyosabb feltétel mellett, nehéz lovassági karddal, bandázs nélkül a végkiismeretesség. Polinteneanu segédei voltak: Sturdza és Dragiceanu ezredesek. Statescu segédei: Buzoiu és Galea ezredesek. A felek előbb kétszer csaptak össze minden sérülés nélkül. A harmadik összecsapásnál Statescu, aki könnyű sebet kapott, a negyediknél ugyan csak Statescu a homlokán sebesült meg. Míg az ötödik összecsapásnál a mellén kapott olyan mély és súlyos keresztvágást, hogy a vér folyamatosan ömlött és állapota komoly aggodalomra ad okot. Statescu még ezzel a súlyos sebbel is tovább akart verekedni de a segédek nem engedték meg. Előrelépve sértetlen maradt.

Világsajtó humora

— Képzeld ezt a szerencsétlenséget. Az anyósom a vonat kerekei alá került és a kerekek teljesen darabokra tépték.

— Na és mit mond az orvos? Összeszedheti még magát?

Galt megfigyelte, hogy

egyes nőtény lovak más kancák csikóit elrabolták és elrejtették.

De gonosz kutyákról is érdekes fejezetek vannak. Voltak olyan kutyák, amelyek észre kszöttek a kuckóikból és gyermekeket, alvó embereket támadtak meg és el akarták harapni a torkukat.

W. T. Hornaday, a newyorki állatkert volt igazgatója gyilkos hajlamokat fedezett fel egyes madaraknál. Ezek a hajlamok majdnem kizárólag a fogság következménye. Igen sok madár tört céltudatosan fogolytársának életére. Ezzel szemben viszont meglepő, hogy a kigyók között a »egritkább esetben fordul elő a testvérharcnak ez a véres módja.

Házassági háromszög egy gólyacsaládban

Karl Vogt német természettudós egy érdekes házassági háromszög-tragédiát figyelt meg egy gólyacsaládban. Amíg a férj távol volt, egy fiatal gólya szerelmi ajánlatokkal üldözte a feleségét. Onagysága hosszasan kapacitálás után végre engedett. Mikor azután a férj hazajött, a hűtlen feleség és a csábító halálra csipték.

De előfordulnak különböző bűntények a hangyák világában is. Büchner szerint a hangyák valóságos rablóbandákat alakítanak. Améheknél viszont a részegség gyakori. Bizonyos virágok nedvétől »erészegednek« és akkor éppen olyan beszámíthatatlannul viselkednek, mint a részeg emberek.

A legérdekesebb eset volt Newyerseyben egy részeges liba esete. A liba egyszer sört kapott és ettől kezdve mindennap megkívánta a maga alkoholdporcióját. Ha nem kapott sört, valóságos dühöngőni kezdett és gyakran megtámadta a közelben lévő embereket. Ez a liba szerencsére meghalt, még mielőtt az Egyesült Államokban életbelépett volna a prohibíciós törvény.

— Halálozás. Homoródszentpáli Szentpály István kir. tanácsos. Ugo sa vármegyében volt alispánja a halámsi ref. egyházi főgondnok és egyházmegyei tanácsbíró szeptember hó 11-én 87 éves korában elhunyt. Temetése szeptember hó 12-én délután órák részvétel mellett ment végbe.

— Másfél millió értékű ékszeri loplás. Dévriát jelenti: Springer Sári dévri lakó elég fiatalon mint férjhez Steiner János adta. Steiner János, aki magyar világban körjegyző volt, szakképzettségét munkabizhatóságát és megbízhatóságát fogva általános tiszteltetésű örvendő és amitt a felbőszítással gondatlan csatázó életét élethetett volna. A fiatalasszony azonban nem elégitette ki. hantm költségeket emódjának új forrásokat keresett. A férj végre is megszokta feleségének szerteléseit és így elvált tőle. Springer Sári annak a hánátban lakó egyik gazdag rokonát szemelte ki áldozatul. Bozovics községben lakó egyik nagynénje, névszerint özvegy Dorogáné, akinek jelentékeny ingatlan vagyonán kívül nagyként kü ezüst és arany gyűjteménye volt. Van neki ezenkívül egy Springer Dávid nevű unokatestvére, aki fiatal léte már elég viharos mulattal bír. Springer Sári tehát egy szép napon felkereste öreg nagynénjét és mézes-mázos hízlegettel reábert arra, hogy Springer Dávidot vegye házához és bizza meg gazdasága vezetésével. Alig hogy ez megtörtént, Springer Sári örök hűségét esküdött Springer Dávidnak. A hűség jegyül a fiatal férj hánvétet feladásánál Dévár egy fél millióért. Senki sem értette, hogy az ágról szakadt, szegény házaspár honnan veszi a pénzét, míg végre a napokban Onitiu Áron dévri rendőrkapitány megkérte a rejtett Reájott arra, hogy a fiatal házaspár mint egy másfél millió értékű arany és ezüstmút lopott el özvegy Dorogántól, és ezt a tékiesítette. A rendőri nyomozás során a hánvétet teljes részben bevalójára a lovas, amiórt is a rendőrkapitány őket letartotta. A fiatal házaspár most nászban van a Bánát felé, ahol a luoai fogházban ingyen szállás vár rájuk.

— **Kártérítési per a belügyminiszter és a minisztertanács ellen.** Aradról jelentik: Robu János dr. volt polgármester és az állandó választmányi tagjai holnap kártérítési perit indítanak a belügyminiszter és a minisztertanács ellen, mert a király távollétében ellenjegyezte a tanács fölosztatási dekrétumát. A volt polgármester a keresetet a temesvári táblához nyújtotta be, elutasítás esetén a semmitőlviszki az ügyet. Indokoltan kifejti, hogy a tanács felosztása törvénytelen és igazságtalan, mert egyedül Tomescu vezérinspektor beigazolta a vádait teljesen alkalmatlanok a tanács felosztására. Végül a belügyminiszter azzal az intézkedéssel, hogy hétszáz vagon városi fa elárverezését alapos indoklás nélkül megtiltotta, körülbelül egy millió kárt okozott a városnak.

— **Az ötéves zongoravirtuóz.** Erdőszy György udvarhelymegyei községben szerény visszavonultságban élt. Schuller Henrik földirtokos, aki nemcsak szereti a zenét, de a maga gyönyörűségére zenedarabokat is komponál. Schullernek van egy ötéves fiacskája, Károly Henrik, akiről kitűnt, hogy zenei fenomen, csodagyermek. A csak nemrég Erdőszy Györgyre helyezett Léway György főszolgabíró, a Kolozsvárt is előadott Királykisasszony című gyermekoperette szerzője fedezte fel ezt a rendkívüliséget. A kis Karl Heins hatomas után fejből, kottasmeret nélkül két és félórás vhangversenyt játszik le egyfolytában a zongorán a legnehezebb klasszikusokból. Teljes precizitással, kifogástalan technikával zongorázza el Beethoven 1. 6. 8 számú szonátáját, továbbá Bachot, Mozartot, Haydnt. Apja példájára ő maga is komponált Révay főszolgabírónak, mint udvarhelyi tudósítónk írja, az a terve, hogy a kis csodagyerekekkel bejárja a nagy városokat.

— **Dühöngő örült az uccán.** Lugosról jelentik tudósítónk: A napokban hirtelen kitört a téboly egy lugosi szegény asszonyon, a ki az örület féktelen dühöngésével törni-zúzni kezdett maga körül. A szerencsétlen asszonyt közveszélyes állapotára tekintettel a kihívott hatósági orvos azonnal kiszállította a tébolydába s kiállította számára a két hatósági orvos, a törvényszéki ügyész és a prefektus által aláírt szabályszerű beutalót. A vármegyei kórház-adminisztrátora azonban sem a beteg kivételes állapotát, sem a hatósági faktorok által aláírt beutalót nem respektálta, megtagadta az örült asszony felvételét és visszaküldte azt a családjához, azért, mert hozzá nem intéztek írásbeli és helyes felszerelt kérvényt a felvétel iránt. A hatalmi túltengésben szenvedő kórházi adminisztrátor minden könyörgéssel szemben hajthatatlan maradt s a szerencsétlen örült asszony még másnap is az uccán dühöngött és szaladgált össze-vissza, míg végre sikerült érvényt szerezni a hatósági beutalónak a hiúságában megsértett kórházi adminisztrátor előtt akinek önkényeskedése miatt városszerre nagy a felháborodás.

— **Rajzkészítés Székelyudvarhelyen.** Székelyudvarhelyről jelentik: A székelyudvarhelyi öszt. kiállítás és mintavásár alkalmával külön kiállítás rendezett rajzaiból, illetve karrikatúráiból. Tomcsa Sándor, az Erdélyi Székelyek főnöke, a karrikaturista. Székelyudvarhely szülőtte, erős rajztudású, ötletes fiatal művész ember. Ha társított tehetségről nemcsak szülővárosának, hanem Erdély magyar közönségének is tudomást kell venni. Ez a művész a megítélését találó, biztos vonalú veti papírra. Egy-két vonalra adja a legényesebbet, amely körülmény és szemre magas földrajzi fejtett, vizsga rajztudásra vall. Elméleti és gyakorlati rajzaiban, és szellemes ötletességét tapint az elevenre, de anélkül figurázza ki alakjait, hogy elfelejtse a humor és művészet iránti érzékkel bíró ember a legkisebb mértékben is megelégedni. Sok pompásan megalkotott karakter vonásai és technikai megoldottságai rendelték a rajza minden dicséretét megérdemelt. — Ilyen pl. „A prefektus seper” című rajza, mely célzás a prefektusi székhely foglalkoztatott tisztogatási programjaira, vagy pedig az a karrikatúra, melyen Sebő János dr. képviselő, kezében tollal és szavakkal lovon rugat előre amilyen helyi politikai álláspontokra állás, és még sok ötletesebb ötletekkel, szellemes karrikatúrákkal. Sebő János dr. képviselő, aki tehetségének próbát látott önmagán, és önmagát, nemcsak keddi érezni, hogy „szűk neki Macedónia.”

A prefektusi irnoknak lakás kell

Dicsőszentmártonban egy állami gimnáziumi tanárnőt kidobták a lakásából

DICSŐSZENTMÁRTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Talán két napja sines annak, hogy rendelet érkezett a városok vezetőségéhez, melyben utasítást ad a miniszter arra, hogy nem szabad rekvirálni. Ez a rendelet nagy megkönnyebbulést okozott, azonban a rendelet nem azért adják ki, hogy végrehajtsák, mert pl. Dicsőszentmártonban talán ugyanazon a napon egy állami gimnáziumi tanárnőt tettek ki a lakásából.

A dolog úgy történt, hogy Gingold kisasszony az állami liceum francia tanárnője szabadságra utazott. Egy szobás lakását lezárta és azzal a holdog tudattal ült vonatra, hogy ha visszajön nem kell újra lakás után szaladgálnia. A tanárnőnek volt egy kollegája Belej tanár, aki gróf Béli házában lakik ugyan csak egy szobás lakásban és szemel vetett az ugyanabban a házban lakó Turcu járáshírnöki irnok szobájára, amiből kamarát szeretett volna csinálni. Mivel Turcunak nem volt más lakása azt tervezték ki, hogy elrekviráltatják a Gingold kis-

asszony lakását. Ez annál könnyebben ment, mert Turcu közben prefektusi irnokká avansált és mint ilyen »nagy befolyást« szerezve a rekviráló bizottságnál, sikerült terveiket keresztül vinniük.

Egy szép napon a ház tulajdonos végzést kapott, hogy Gingold kisasszony lakását elrekvirálták és hiába volt minden tiltakozás, a

a vakáción levő tanárnő holmiját kirkatták az udvarra.

és Turcu bevonult elrekvirált rezidenciájába.

A mit sem sejtő szerencsétlen tanárnő érdekében Révész Mór az izr. hírlíközség elnöke interveniált a prefektusnál, aki azonban udvariasan kijelentette, nem tehet semmit, mert Turcu már beköltözött a lakásba.

Igen érdekes ez az érvelés, hiszen a prefektus segítette a lakásba Turcut és amellett, hogy a rekquirálás embertelen módon történt, teljesen nélkülöz minden jogalapot is.

Megszűnik a harc Ádám tanár katedrája körül

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ádám professzornak a debreceni egyetem harmadik sebészeti tanszékére történt kinevezése körül keletkezett viharok ma elcsendesedtek.

Az orvosprofesszorok délelőtt küldöttségileg jelentek meg Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszternél, s a tanácskozáson engedékeny hangulat alakult ki.

A küldöttség lojális hangon megszerkesztett memorandumot nyújtott át a miniszternek, egyszersmind tiltakozott a professzor kinevezése ellen, mert ebben az egyetem autonómiájának sérelmét látja.

A miniszter válaszában rámutatott, hogy Magyarországon az egyetemi autonómia nem törvényen, hanem régi gyakorlaton alapszik és a kivételes precedensek egész sorát látja fel a küldöttségnek. Kifejtette, hogy számos tanári katedra létesült a karok meghallgatása nélkül, sőt ellenére is. A miniszter rámutatott, hogy Ádámot a budapesti egyetem magántanárként habilitálta. Ádám doktor nagyon tehetséges tudós orvosprofesszor, akit éppen ezért bízott a debreceni egyetem sebészeti tanszékének rendes tanárává kinevezni.

A kölcsönös felvilágosítás után a küldöttség tagjai közt olyan megértő hangulat fejlődött ki, mely az ügynek normális mederben való folyását minden tekintetben biztosítani akarja.

— **Az erdélyi román sajtószindikátus** holnap, vasárnap este tánca egybekötött műsoros estélyt rendez a Vigadóban. Közreműködnek a filharmonikus egyet, dr. Moga Constantiu, urnő, Moldrik tanár, Branice tanár, Branice Viktor szerkesztő és a szent Miklós egyház énekkara.

— **Nagy tűz egy marosmenti községben.** Marosvásárhelyről jelentik: Tegnapra virradó Buzás-Besenyőd községben tűz pusztított, amelynek négy ház égett az áldozata. A tűzben rengeteg gabona pusztult el úgy, hogy a kár meghaladja a félmilió lejt. A tüzet gyermekek játék közben okozták.

— **Egy kínai munkás le akarja szúrni a tokiói nagykövetet.** Tokióból jelentik: Lapjelentések szerint a tokiói rendőrség rejtélyes ügyben nyomoz, mely a svéd trónörökös és neje tiszteletére a brit nagykövetség által rendezett ebéden játszódott le. A brit nagykövét fia kiment a verandára, hogy megnézzen egy idegent, aki a lakomán szintén megjelent, mire az illető tört hajított a nagykövét felé, majd elmenekült. A tör célt tévesztett. Azt gyanítják, hogy a merénylő egy angolgyűlöli kínai munkás.

— **Véres szerelmi dráma Telkén.** Sepsi-szentgyörgyi tudósítónk jelenti: A kis székely község hétkés lakosságát egy megrendítő szerelmi dráma tartja izgalomban. Imecs János molnár, beorozott katonának egy ottani gazdálkodó leánya volt a menyasszonya. El is akarta venni feleségül, azonban a leány szülei arról hallani sem akartak. Imecs János hiába kérte a menyasszonyt, s minden véglegesen kőszarát adták. Imecs János határozta el magát. Tegnap Imecs újból megjelent a menyasszonya lakásán és követelte az esküvő kitűzését. A szép sző ekkor sem használt, amire Imecs elővette a zsebéből forgópisztolyát és löni kezdett. Előbb a menyasszonyra, majd saját halántékára lőtt. A leány megsebesült, de sérülése nem életveszélyes, ezzel szemben Imecset a magának irányított golyó megölte. A tragikus véget ért fiatal ember iránt mindenki nagy részvétet tan.

— **Önbetörés egy vasúti állomáson.** Temesvárról jelentik: Nagyalu vasúti állomás vezetője, Negru Joan, a csendőrségen feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek feltörték a vasúti pénztárt, ahonnan jegyeket és több ezer lej készpénzt elvittek. Nyomozáskor kitűnt, hogy Negru önbetörést követett el, mert meghallotta, hogy másnap rovacsolás lesz a pénztárban s mivel az elsikkasztott összeget vissza nem tudja fizetni, ilyen trükkhöz folyamodott.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Temesvárról jelentik: Egy külvárosi korcsmában, a hajósok mulatóhelyén tegnap gyilkosság történt. Herhalt József rozott mufti csavargó, aki csak nemrég szabadult ki a nagyenyedi fegyházból, ahol három éven át ül, kikézdett Gábor János pincérrel. A pincér erre kidobta Herhaltot a korcsmából. A felbőszült csavargó azonban fenyegetőzve visszajött, de Gábort nem találta meg, mert az ijedtében elbujt. Többet hékéltetve kivették Herhaltot a korcsmából, aki később hirtelen előkapta és a mellette levő Tanok Mihály 27 éves rakparti munkást, szíven szúrta. Tanok szörnyet halt. A gyilkost letartóztatták.

— **Betörőket fogott a marosvásárhelyi rendőrség.** Marosvásárhelyről jelentik: Az utóbbi hetekben egymásután történtek betörések anélkül, hogy a rendőrségnek sikerült volna a tolvajok nyomára rájönni. Tegnap éjjel a detektívek egy 15 tagból álló társaságot fogtak el, akik a Báán-féle vendéglő padlásán tartották összejevetelüket. A betörőket bekísérték a rendőrségre ahol eddig tíz betörést ismertek be. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy még sok betörés kerülhet elklismeretüket.

— **A brassói hadbírószág lezártította az ifjúságok büntetését.** A brassói hadbírószág felebezés folytán tegnap tárgyalta a kolozsvári ifjúságok büntetését. A kolozsvári hadbírószág ugyanis, mint ismeretes, Goldberger Miklóst öt évre, Fekete Mihályt négy és Demetriu Miklóst 3 évi börtönre ítélte. Az enyhítő körülmények figyelembevételével a brassói hadbírószág mind a három vádlott büntetését egy-egy esztendővel csökkentette.

— Megkezdődtek az unitárius ünnepségek. Kolozsvári tudósaink jelentik: A több napra tervezett unitárius ünnepségek ma délután kezdődtek meg a kolozsvári unitárius kollégium épületében. Eddig több mint száz résztvevő érkezett a városba, de az éjszaka folyamán még számos vendéget várnak, akik a kolozsai vendéglátóközpontba jövelelnek. Ma délután 11 órakor unitárius I. E. kongresszus kezdődött, amelyen ma délután az összes unitárius lelkesek jelen lesznek. A kongresszuson megjelent és még óvációban résztvevők az ősz Ferenc József püspököt is, valamint az ünnepség magas külföldi vendégét, dr. Erik Drumontot is, az unitárius világszövetség főtitkárát. Délután három órakor nagyvesszős ünnepi ünnepség lesz, este pedig a vendéglátóközpont első összejövetelét tartják meg, amelyen báró Kemény János és Parabás Béla fog beszélni. A vendéglátóközpont tulajdonképpen ünnepi éjszakai ünnep lesznek, amelyet nagy bankett fog követni.

— Az esperantisták összejövetele. A helyi csoport vezetősége értesíti Brassó esperantistáit, hogy vasárnap, szeptember 19-én, este 8 órai kezdettel a Korona kávéház termében rendkívüli közgyűlést tart, melyen a delegátus a galaci országos kongresszus lefolyását számol be. Ezután az érkezőket megállapítja a helybeli esperantó csoport jövő évi munkaprogramját, a Brassóban rendezendő VII. esperantó kongresszus érdekében tervezett propaganda-mozgalmat.

— Dr. Erik Drumont az unitárius világszövetség főtitkára Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: Dr. Erik Drumont az unitárius világszövetség főtitkára, aki Ferenc József unitárius püspök jubileumi ünnepségére érkezett Erdélybe tegnap Marosvásárhelyen részt vett az unitárius istentiszteleten. Több száz unitárius hívő előtt angol nyelven mondott beszédet, amelyben kijelentette, hogy be akarja járni az egész világot mert egyetlen feladatának tekinti, hogy az unitárius vallást mindenütt terjessze. Beszédét dr. Csiky Gábor unitárius lelkész fordította le magyar nyelvre. A marosvásárhelyi unitáriusok különben egy nagy, új templomot akarnak építeni az Albina-térre. A templom telkét a város adomái nyújtja az unitárius egyháznak.

— Egy bányási városka 200 éves jubileuma. Boksánbányáról jelenti tudósítónk. A bányási bányavidék egyik bányavároskája, Boksánbánya néhány hónap múlva fennállásának kétszázadik évfordulójához ér. Az idők folyamán csinos kis várossá fejlődött bányatelepet ugyan a 200 évvel ezelőtti, a pástorováci béke megkötése után alapította az ott megtelepedő bányamunkásokkal egy Schubert József nevű bányamester. Boksánbányán így a várossal csaknem egyidőben alakult katolikus egyház, mint a közigazgatási hatóságok nagyszabású előkészületeket tesznek a 200 éves jubileum impozáns keretek között leendő megünneplésére.

(*) Eljegyzés. Fazakas Margitka urcányt eljegyezte Lukács Sándor unitárius elköltővel f. hó 12-én. (Minden külön értesítés helyett.)

— Sorea Elia dipl. torna tanárnő hygienikus és ritmikus torna intézete megnyílik szeptember 20-án. Az intézet teljesen modernül berendezett gyakorló termének mellékhelyiségeiben külön öltöző, massage és zuhany áll a növendékek rendelkezésére. Kurzusok gyermekek részére 3 évtől kezdve, fiúk 3—12 évig, lányok és asszonyok részére. — Beiratások naponta 12—2 és 6—8 óráig az intézetben, Lópiac 18 sz.

— Mysz-Gmeiner Lula kamaranékesnő pénteken zsufolt ház előtt óriási sikerrel hangversenyzett. A Klingsor hangversenyiroda a hírneves énekesnővel szeptember 22-én, szerdán este egy második (utolsó) hangversenyt rendez a Honterus gimnázium nagytermében. Zongorán kíséri Siegmund Egon (Berlin). Jegyek kaphatók a Klingsor hangversenyirodában.

(*) Elvesztett. Szeptember 15-én este elvesztett egy fekete pénztárca pénz és irattartalommal. A becsületes megtaláló csupán az iratokat adja be Dróden György címére, Közép-ucca 21 szám alá.

Hadikölcsönt

(I—VII kibocsátás, Budapestén átvethető) nagyobb tételekben vásárolók. Balázs Gyula, Cluj, 9202 Strada Regina Maria 32.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Lula Gmeiner dalestélye

Edesen érett, nagy, teljes művészet a Lula Gmeiner művészete. Neve abban a sorban ragyog, melyben Alice Barbi, Tilly Koenen, Camilla Landi és még néhány kevés legnaggyobb dalművésznő szerepel: a daléneklés kiváló színteljesítője közt. Vafami fejedelmi vonás van Lula Gmeiner művészetében; oly szuverén, biztos és szeretetre méltóságában, bájoságában is mindig nemes, sőt fenyegető. Egyéni veretű ez a művészet, meg van benne az a sajátos egyéni jelleg, mely nélkül nagy művészet, a reprodukálás terén sem lehetséges. Lula Gmeiner a maga módja szerint tökéletes: ez a döntő. Természet és kultúra nagyszerű szintézisben vannak nála és ez az, ami a hallgatót oly elbűsölő hatással ragadja meg. A természet ajándéka: remek, természete: kifejező képes és egyenlő hang, melybe az intuitív átélés titokzatosan mély források ömlesztik a szuggesztív erő; a kulturális: a zenei-költői előadás felülmúlhatatlan intelligenciája, a megértés konfianciája, a megértetés virtuoz képessége. Tulajdonképpen ez is természeti adomány: »Kunstverstand«-ot végző értelem-ben tanulni nem lehet.

Lula Gmeiner hallottuk mint egész fiatal művésznőt, hallottuk művészi pályájának későbbi állomásait. Míg régebben a fenomenális tehetség emeltet nagy művészi intelligenciájának számtalan sugallatát némi helykor talán túlságosan követelte, oly tekintetben, hogy némely da-interpretációja túlságosan, túlműveltségű hatást fejtett — addig tegnap ideális feszültség mutatkozott ebben a tekintetben is. Hajsza finoman adagolta a nagy művésznő az előadási nuan szokat: sohasem volt főbb és sohasem kevesebb ezekből, mint amennyi ahhoz kellett, hogy a dal zenei-költői vonala minden elraizolás nélkül, teljes plasztikus tisztaságban érvényre jusson. Lula Gmeiner művészete tejjességgel távoztál sok híres pódium nagyság módorának keletemmel melékeztől, attól az énekléstől, mely mindegy ezt mondja: »Látjátok mit tudok kihozni? Schubertből, Brahmsból stb.« Az ő tegnapi énekének érzésünk csak ezekbe a szavakba volt foglaltat: »Ez Schubert, ez Wolf!«

Tegnapi programja, mely a dalirodalom gyöngyét foglalta magában, nagyrésztben szelíd tiszta írást és humort hozott, kevesebbet a heroikus és misztikus mélységű írából. (Tudjuk régen, hogy Lula Gmeiner, mint a finom humor megszólaltatója csaknem páratlan a klasszikus dal terén.) Beethovennek kezdte. A »Freudvöl és leivolt« kezdte Egmont dalt isteni szépen énekelte, valóban »egyekig ujjongva és halál szomorúan« ahogy a szöveg mondja. Menynyit tűz, milyen beethoveni lendület a harcra katonadalban, az »Uj szerelem, új életben! Loewe Herr Oluf című balladája monumentális és megrázó volt: a tündérek, a lovag és az ébészáló énekbeszédjének különös karakterizálása, minden csinátstágtól mentes, csodálni valóan tökéletes Schubert (Der Fischer és a ráadásul énekelte Die Seligen) továbbá Mozart és Schumann a legnemesebb stílusban hangzottak fel. Így ilyen nemesen énekelte Amalie Joachim Schubertet. A Hugó Wolf ciklus hat dalt hozott az olasz da-oscönyvből. Nincs magasabb és nagyobb igényű feladat da-ének számára, mint Wolf. És a legkényesebbek a hangversenyteremben éppen az olasz dalok: nagy íra és végtelenül cizellált miniatúr művészet egyben.

Lula Gmeiner predesztinált Wolf énekesnő: nem lehet e csodás kompozíciókat szebben énekelni, mint ahogy ő tette. Bámulatos szövegkezeléséről kellene beszélni, ideális vokalizációjáról és konzonnantikájáról, mely mint a hangképzés alapja minden dalában diadalmas kodott és tündöklősen érvényesült Wolfnál. A program utolsó részében, egy új komponista négy dalával ismerte tett meg bennünket a művésznő. Örvedetes ismeretség volt. Emil Mattiesen »Es werde Licht« kezdte extatikus szerelmi himnuszra inspirált, igen szép munka, a »Vidám Muzikus« archaizálása szellemes és ötletes. A zongorarész Egon Siegmund látta el, a kitűnő zongorista, ki múltévi hangversenyéről még legjobb emlékezetünkben van. Siegmund első-

rangu dalkísérő és nagyon megérdemelt az elismerő kézzsoritásokat, mellyel az énekesnő kiváló teljesítményét megköszönte neki. A zsufolt terem közönsége — mondanunk sem kell — óvációsokkal, virágokkal halmozta a brassói származásu nagy művésznőt, kinél műsorán nyolc ráadással kellett megtoldania.

H. H.

Harisnya,

kesztyű és

költőtáru

a legjobban vásárolható

M. BLATT-nál

BRASSÓ, Kapu-utca 38. sz.

2344

TANÜGY

(E rovatunk díjtalanul áll rendelkezésre mind kisebbbsegi tanügyi intézménynek)

Folytatólagos beiratkozások és iskolakezdet a brassói magyar nyelvű felső kereskedelmi iskolában és női kereskedelmi szakiskolában, valamint ref. polgári leányiskolában. Fenti intézetekben a folytatólagos és eddig még be nem iratkozott javító vizsgálatos és vidéki tanulók beiratkozása szeptember 21—25 napján történik az intézetek igazgatóságánál (Kut-ucca 11) Felvételnél meggyar anyanyelvű tanuló a megfelelő tanulmányok alapján. A tanév megnyitása szeptember 26-án délután 5 órakor lesz, tanítás pedig 27-én reggel 8 órakor kezdődik.

MYTHOS

MOSÓSZAPPAN

kiméli fehérneműjét! 70% munka-, idő-, pénz-, fa-megtakarítást ér el.

MYTHOS-GYÁR R. T., Brassó.

2349

Nyílttér

Alufirott köztudomásra hozom, hogy idén Kurz Antal ur brassói és színajai temetkezési vállalatát illetve áruraktárát teljes szereléssel és kocsikkal átvetttem, illetve megvettem s ebből kifolyólag felhívom titeket hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket f. év október 1-ig nálam jelentsék be, mert azontul semmi felölősséget nem vállalok.

G. Száva

temetk. vállalata. Brassó, Károly hercezu

Biró Béla újságírónak

Brassó,

Mi a Romániában érvényben lévő becsületügyi szabályzat értelmében az ügyét — a mi legjobb meggyőződésünk szerint ugy intéztük el, hogy On 24 óra alatti köteles lett volna Hazay Andor urnak legveres elégtételt adni.

Mint hogy On az utolsó pillanatban gyván meghátrált, mi az ügyet Hazay Andor megbízottjaival egyetértőleg befejeztük nyilvánítjuk.

Erről Ont értesítjük.

Brassó, 1926. szeptember 17-én, este 6 órakor.

Csánky Gyula sk., Elekes Endre sk.

*Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Eladó

egy darab Kollarich-féle »szabadalmazott Hengermag-tisztítógép«, napi teljesítmény 8—10 m³ FROMM M. és FIAI R.-T., Gabonaosztály

A Concurența uriszabóság

ugy kivitelben, mint szabásba első helyen vetett

SPORT

(x) A brassói kerületi teniszbajnokságok. A brassói Comitetul Regional tenniszszaksztyája legutóbb megtartott gyűlésén elhatározta, hogy az idei kerületi bajnokságokat szeptember 25 és 26-án rendezze meg. A versenyek a Korcsolyázó Egyetnek a Cenk utján tennispályáin kerülnek megírásra. A versenyen résztvehetnek a brassói kerülethez tartozó egyesületeknek feligazolt női és férfi játékosai. Nevezési díj az egyes számokban személyenként 100 lej, a páros számokban páronként 200 lej. Nevezések a szaksztyai elnöknél, Tompa Sándornál, Kolostornaca 6 szám alatt eszkozothetok. Nevezési zárlat szeptember 24-én délután 5 óra. Pótnevezések szeptember 24-én este 9 órakor az élle kávéházban is elfogadjatnak a sorsolások megejtése alkalmával, melyen az összes versenyzők résztvehetnek. A versenyek szeptember 25-én reggel 8 órakor kezdődnek, mely időpontban az összes versenyzők a pályán megjelenni tartoznak.

A férfi egyes és férfi páros versenyek döntő mérkőzéseiben 3, az összes többi versenyekben 2 nyert szett szükséges a győzelemhez. Tompa elnök, Navre titkár. Te kinetel arra, hogy a Comitetul Regional ez évben nem tavasszal, hanem az idény végén rendezze a kerületi versenyt, feltételezht ő, hogy a játékosok megfelelő tréning felett rendelkeznek és szép küzdelemeket fognak vívni egymással. Kíváncsok volna, hogy ne csak brassói, hanem vidéki versenyzők is nagyobb számban vegyenek részt és utóbbiak kedvéért rendezze a kerületi versenyt oly módon, hogy az — feltéve, hogy az időjárás kedvezni fog — két nap alatt befejezést nyerjen. A brassói ker. a tennibajnokságokat 1922 óta írja ki, ez a verseny tehát az ötödik kerületi bajnokság lesz és remélhető, hogy az előkelő brassói közönség, mely már a tavaly is a korábbi évekhez viszonyítva énkébb érdeklődést mutatott, ez évben teljes számban fog a versenyeken megjelenni.

(x) A kerületi fegyelmi bizottsága kedden 21-én este 8 órakor ülést tart. Az összes érdekeltek megjeleneése kötelező.

(x) Nurmí Bécsbe megy. Bécsből jelentik: A könnyű atlétikai szövetségnek sikerült a finn Nurmít lekötöni, aki vasárnap fog megmérkőzni a legjobb osztrák futókkal jelentékeny előnyt adva. A verseny Ausztria és Sopron között, majd Magyarország és Ausztria között három vagy ötezer méteren lesz.

(x) A Sabaria Temesvároli és Brüsszelben. Budapestről jelentik: Újpest legyőzése az érdeklődés előterébe állította a Sabariát. Csak négy nap telt el a szombati mérkőzés óta és máris a meghívások egész sora funus Temesvárra szólítja a Sabaria csapatát, tott be a Sabariához. A legközelebbi termi amely tegnap kapta kézhez a Kinizsi meghívását. A szombathelyi csapat október folyamán tesz eleget a román bajnokságot meghívásának, és azzal a reménységgel indul Temesvárra, hogy az lesz az első magyar csapat, amelynek sikerül legyőznie a Kinizsi kitűnő legénységét. Ez a mérkőzés különösen érdekes lesz abból a szempontból, melyik város futbalkultúrája fejlődött nagyobbab, Szombathelye-e vagy Temesváre? Ez az összehasonlítás nagyon érdekes, mert mind a két vidéki csapat legutóbb jelentős sikereket ért el a budapesti csapatokkal szemben. Októberben azonban még sokkal nehezebb feladat is vár a Sabaria legénységére. A belga szövetség október 3-ra válogatott csapatot kért a magyar szövetségtől. Erre a napra ligamérkőzéseket sorsoltak, egyedül a Hungária és a Sabaria csapata szabad. Mivel a kék-fehérek már elfigérkeztek október 3-ára Prágába a Slaviához, a válogatott csapat helyett Sabaria utazik ki Brsászebe, hogy a »vörös ördögök« csapatával megmérkőzzék.

(x) Kovács György európai vívóbajnok Nagyváradon. Nagyváradról jelentik tudósítónk Dr. Kovács György, az európai magyar vívóbajnok, aki Pulitti orosz bajnok és Posta Sándor magyar bajnokkal együtt nyert versenyeket tegnap Nagyváradra érkezettregi ismerősei látogatására. Meglátogatta Orbán volt őrnagy vívótermét is, ahol barát-ságos mérkőzést folytatott a nagyváradi vívóbajnokkal, dr. Szántó Dezsővel.

KÖZGAZDASÁG

Milyen feltételek mellett vehető igénybe az államvasutak új dijszabása szerint az iparpártolási szállítási kedvezmény?

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Ismeretes, hogy mielőtt a szeptember 15-én életbe léptetett új vasúti tarifarendelést kiadták volna, ez a tarifarendszer az eredeti kidolgozáshoz képest bizonyos módosításon ment át.

Igy közvetlenül a tarifa életbeléptetése előtt fontos módosításokat vittek keresztül az árutarifának annál a fejezeténél, mely a hazai iparpártolási kedvezményben részesülő cikkekre vonatkozik.

Igy megállapították, hogy a tizenötödikén bevezetett új vasúti tarifából a 45 százalékos tarifaleszállítási kedvezményt csak azoknál a szállítmányoknál kell alkalmazni, melyek a gyárból annak külön engedélyezett lerakataihoz mennek, vagy e lerakatokból visszatérnek a gyárba.

A harminczszázalékos szállítási kedvezményt az előírt ipari termékek gyártásához szükséges elsőrendű nyersanyagoknál adják meg és pedig olyan formán, hogy a vasúti felügyelőségek, illetőleg a bukarésti államvasúti főpénztár visszatérítik a kedvezményezett vasúti fuvardíjat. Ugyancsak ilyen formában vehető igénybe a husz százalékos szállítási kedvezmény, melyet bizonyos építési anyagokra, gépekre, gépalkatrészekre és felszerelési cikkekre, valamint eszközökre engedélyeznek.

Meg kell jegyeznünk, hogy a fenti kedvezményeket csak akkor lehet megengedni, ha a jelzett szállítmányokra a szeptember 15-én életbe léptetett rendes gyorsszállítási tarifája szerinti fuvardíjakat róják ki. A fenti kedvezmény érvényes az A B C osztályu teher-

áru csomagoknál, valamint a D osztályu teljes rakományu teheráruknál.

Magától értelődik, hogy a 45. és 30 százalékos kedvezmények csak akkor érvényesíthetők, ha az iparpártolási szót szabályrendeletben előírt és zes külön feltételek megvannak. Igy tehát, ha a fentmegnevezelt szállítmányok szállítási díját más alapon állapítják meg, mint amilyet a szeptember 15-én életbe léptetett tarifa magában foglal, a 45, 30 és 20 százalékos fuvar kedvezmény nem adható meg.

Ha tehát a díjszabást az alábbi különleges rendelkezések szerint eszkozothet: a) a díjszabást rendes gyorsáru tarifa alapján állapították meg, azonban az árut a feladó kérésére gyors, személy, vagy vegyesvonattal szállították. Itt kivételt alkotnak az élesztő szállítmányok, b) a díjszabást portómentesítő bélyegek vagy jegyzék alapján végezték; c) a speciális tarifa, esetleg kivételes tarifa alapján eszkozothet díjszabásoknál; d) speciális tarifa alapján történt díjszabásoknál, tehát ha tömegáru díjszabást alkalmaznak, vagy hét méternél hosszabb csomag után, ha mint bakkára, csónakra, vagy más vízi járműre állapítják meg a díjat, repülőgépek, élőállatok, omnibuszok, panorámák, s hasonló dolgok díjszabásánál. Az a—d pontok alatt felsorolt áruknál az iparpártolási szállítási kedvezmény tehát nem adható meg.

Ugyancsak megállapították, hogy az I-A I-B, II. és III. osztályu teheráruknál engedélyezett a 45, 30 és 20 százalékos szállítási kedvezményeket tovább nem adják meg.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, szeptember 18

A világpiacon lényegtelen árfolyamhulámzás.

A belföldi piacon: teljes üzlettelenség, ár folyamok a tegnapiak.

Budapesti értéktőzsde. Pénteken változatlanok az árfolyamok. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 399, Sörgő 554, Rima 458.5, Déli vasút 158, Államvasút 3621, Kohó 215, Ganz Danubius 1680, Kőszén 3910 Papiripar 321, Nasici 1390, Szlavónia 37, Földhitelbank 173, Viktória malom 37, Keresk Hitelbank 13, Pesti Magyar Kereskedelmi 1080, Urikányi 1355, Láng 102, Lipták 23, Schlick 75, Brassói 430, Zabolai 30, Cukoripar 1725, Hungária műtrágya 1.25, Olasz-Bank 23, Angol-Magyar 39.5, Leszámitoló 66, Magyar-Cseh 1.1, Nova 310, Csáky 5, Izzó 220, Magnezit 1000, Pesti Hazai 1830.

(—) Nem volt a Buzau—nehelasi vonal. Brsaresti tudósítónk jelentése szerint az Államvasutak vezérigazgatósága közölni teszi, hogy a Buzau—nehelasi vonalat Nehel-ig a személy- és áruszállításra megnyitották.

(—) A lenyvel forint legutóbbi beváltási költsége. Bukaresti jelentés szerint az Államvasutak vezérigazgatósága a lenyvel forint beváltási költségeit az államvasutaknál 25 lej ben állapította meg.

(—) A bécsi tőzsdén bevezették a határnapos ürföld. Bécsből jelentik: A legközelebbi napokban a tőzsdetancs tekintettel az értéktőzsde nyugodt helyzetére, arról fog megkezdés, két folytatni, hogy a tőzsdén a határnapos ürföldet újra bevezesse. Amennyiben ez megtörténne, a résztvevők mintegy 10 óráig tart és fedezetet fognak követelni.

(—) Csak az ezüst ára. Londonból jelentik: Londonban pénteken az ezüst ollyvan minty pontot ért el, amely 1916 óta nem volt észlelhető. Ennek oka valószínűleg az, hogy a japán kormány elhatározta, hogy újra bevezeti az aranystandardot. Az ezüst ára emelkedést mind a valószínűleg szerint azért is esett, mert India arra törek-szik, hogy aranyvalutát vezessen be, ami

Bármilyen zeneművet

gyorsan és pontosan kaphat meg az ország legnagyobb zeneműszaküzletében MORA VETZ zeneműkereskedésében Timişoarán

J E G Y Z É K I N G Y E N !

azt jelentené, hogy Indiában töké befektetése szempontjából az ezüst értéke csökkenne. Egyébként 1925-ben az előző évvel szemben az ezüsttermelés jelentősen gyarapodott. 211.1 millió uncát tett ki és így 18 százalékkal több mint a háború előtt.

(—) A cementgyártók a cement fuvardíjának leszállítását kérték. Jelentettük annak idején, hogy a cementgyártók memorandumban kérték a cement fuvardíjának leszállítását, mert a tizenötödikén életbe léptetett tarifa súlyosan ránéhezédik az ország cementiparára, mely így nem tudja legyőzni a külföldi versenyt. A kérdést kiadták tanulmányozás végett a közlekedésügyi minisztériumnak, hogy ez állapítsa meg a lehetőséget, hogy milyen feltételek mellett lehetne a külföldi cementtel a versenyt felvenni.

(—) A népszövetség elé kerül az Acsev megváltása. Budapestről jelentik: Az Arad—Csanádi Egyesült Vasutak megváltásának ügye a népszövetség elé kerül. Ugy értesülünk, hogy az érdekelteket két kormány között felmerült ellentét közt a egysúlyosabb az, hogy a román kormány nem akarja elismerni a békeszerződés 304. pontját, amely a két kormány között való közvetlen tárgyalásokat írja elő. A románok magával a vasutársasággal akarnak tárgyalni, abban a hiszemben, hogy így jobb feltételeket érhetnek el. Az Acsev vonalának két har madrésze Romániára esik és csak egyharmadrész maradt még Magyarországon. A román kormány az Aradon székülő központi igazgatóság fölött felügyeleti jogokat is gyakorol és a magyar kormány félként erre való tekintettel nem fogadta el azt a megoldást, hogy a vasutársaság mint tárgyaló fél szerepeljen. Kérdés van arról, hogy Cent-ben végtelen döntés történt-e a megváltás kérdéséről.

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája

Figyelmeztetés!

Csak a jó anyát érdekli, hogy a közkedvelt

Höfer

gyermekápoló szereket megkísérelték utánozni. — A gyermek-hintőpor (lila doboz), szappan (barna színű), krém (fehér tubusban) csak Höfer aláírással eredeti. — Bár drágább, mint a silény utánzat, de értéke sokkal több!

FORD FORDSON

CARS — TRUCKS
TRACTORS
személy és teher-
kocsik, Tracto-
rok, alkatrészek,
pneumatik, Ben-
zin, Olaj, Autó-
felszerelések leg-
olcsóbb napján
kaphatók

"CONFORT" AUTOGARAGE
Rafael József, Déva
Box garage! Éjeli szolgálat!

914—1926.

Hirdetmény

Illyefalva község előjárósága a számviteli törvény 72—84 § és a közigazgatási törvény 220 és 226 § alapján árlejtést hirdet a község ház felépítésére a következő módokat mellett:

1. Árlejtésen munkálatba adja a már kész tervek és költségvetések alapján a község ház felépítését egy tömegben.
2. Árlejtésen munkálatba adja a kész tervek alapján a község ház felépítését úgy, hogy a munkálatához szükséges anyagot a helyszínén adja vállalkozónak.

Kikiáltási ár 999.999 lej.

Bánatpénz 10%, mely készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le a községi pénztárnál.

Az 1. pontra vonatkozólag egy ajánlat adandó be.

A 2. pontra vonatkozólag külön a kőműves, az ács, (fedélzeti) külön a berendezési munkálatokra s csupán azok teljesítésére adandó ajánlat.

Utóajánlat vagy későn beérkezett ajánlat nem fogadjatik el.

Árlejtés határidejéül 1926. szeptember hó 27-én d. u. 2 óra állapították meg.

Részletes feltételek, tervek a jegyzői irodán hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Illyefalva, 1926. szept. 14.

Veress Ludovic m. p. Velzer Francisc m. p.
primar. notar. 9203

Hirdetmény.

Ezennel közölném, hogy az Igazságügyminiszter urnak 47559/926 számú rendelkezéssel Brassóban közigazgatóvé történt kinevezésem folytán

Közigazgatói irodámat Brassóban, Kapu-u. 69 szám alatt megnyitottam. Hivatalos órák d. e. 8—12 és fél, d. u. 3—6 ig.

9179

Dr. Boeriu Miklós
kir. közigazgató

Beszakadt ruháit

művésziesen újra szövi a
CONCURENTA uriszabóság

Tisztelettel értesitem a t. vevőközönséget, hogy üzletemet saját házamban

Kapu-utca 42 szám alatt újhol megnyitottam,

ahol szőrméimet és legújabb divatu zirkonkabátjaimat a legjutányosabb áron bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére.

Rótkákat garancia mellett
festek minden színben
380 lejért.

9243

Elegánsan és olcsón

csak a CONCURENTA
uriszabóságnál öltözködhettek

Roth J. Ernő, mérnök

műszaki irodája Sibiu—Nagyszeben, Str. Gh. Lazăr 9.

A következő cégek vezérképviselete: *)

- 1) TH. GROKE A. G. Merseburg. Külön egységi gyár a teljes téglagyári és kerámiail ipari gyárak valamint brükkelkészítő telepek berendezései részére. — Valamennyi a kopásnak kitélt alkatrész nagyértékű kerámit-acélből készült, így a gépek használhatósága kétszeres időtartamú.
- 2) GEORG ZEHNER, műszaki iroda téglagyárak részére, Wiesbaden. Tervezetek, építési munkálatok, valamint üzembevezetés elvégzése bármely tüzelőanyagú építőkályhák részére, nemkülönben az egész téglagyári, cement-, mész- és gipszipar teljes berendezései részére. — Önműködő berendezések és armatúrák előállítás, elavult és haszon nélkül dolgozó üzemek átépítése és újalakítása. — 36 éves gyakorlati tapasztalatok.
- 3) EDUARD AHLBORN, gép- és bádoggár, HILDESHEIM, Danzig, Lübeck és München. Németország legnagyobb különlegességi gyára, tejfeldolgozó, vaj- és sajtkészítő berendezések részére, kézi- és erő-üzemre. Jégkészítő és hűtőtelepek bármilyen szükségletre.
- 4) „DEBAQ” német sütőkemence társaság korl. fel. München. Törv. védett HELISPAR-SÜTŐKEMENCEK, QÖZ-SÜTŐKEMENCEK, VILLANYERŐS-SÜTŐKEMENCEK, PÉKIPARI GÉPEK ÉS TELJES BERENDEZÉSEK.
- 5) „FORTO” német vasbeton-kasszafalvák r. t. Kiel. Tűz-, belső-, olvasztás- és autógénálló szabadalmazott „FOR T O” ACÉLBETONREZOR-BERENDEZÉSEK, KASSZÁK ÉS ÉRTÉKPAPRSZEKRÉNYEK.
- 6) „K A R Y” KOMMANDITGESELLSCHAFT, Bremen és Haag (Hollandia). Különlegességi cég műszaki és vegyi VIZTISZÍTÓK ÉS KÉSZÜLEKEK készítésére. A legelőkeltebb készülék kazánok képződésének megakadályozására a kazánviz tisztítása és keménytelenítése által. VIZFILTRÁCIÓS-, VASTALANÍTÓ- és STERILIZÁTOR-BERENDEZÉSEK bármilyen folyó- és kútviz IVÓVÍZZÉ való átalakítására, VÁROSOK ÉS KÖZSÉGEK részére, valamint az ipar bármely ágára szükséges víz előállítására.

HASZON NÉLKÜL DOLGOZÓ ÜZEMEK ÁTÉPÍTÉSE. — Különleges laboratórium VIZELEMZÉSRE. — Bármely nagyságú berendezések szállítására. 26 éves tapasztalatok.

Kívánatra árjegyzékkel, bizonyítványokkal, ajánlatokkal, szükséges felvilágosításokkal és tervezetek készítésével készséggel szolgálunk.

*) 1) és 3): a Romániához csatolt területek részére
2), 4), 5) és 6): egész Románia területére. 9904

9,05

Prima, bükk tűzifa

Pollák Testvérek

fatelepen kapható. Brassó—Bertalan

TELEFON - SZÁM: 106

2173 III

A

MATILD BORVIZ

nemcsak Romániában, hanem külföldön is legkedveltebb borviz.

Mindenütt kapható.

Orvosilag ajánlva. — Kutkezelőség.

FLEISCHER GYÖRGY Brassó.

APRÓ HIRDETÉSE

Egy szó ára 6 lei. — Vastagabb betűvel 12 lei. — Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladásán minden harmadik fizetett megjelenés után ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak elfizetendőek. — Csak válaszbélyeggel feladott kérdézőkdekre válaszolunk.

Tündérújjak kézimunka dívatlap, minden szám változatos gazdag tartalommal, nagytípusú, lezámolható mintákat tartalmazó mellékkel. Megjelenik havonta. Példányonkénti ár 70— lej és portó költség. Előfizetési díj 1/4 évre 190— lej. Kérjen mutatványszámot. Ára 70— lej. Portó 8— lej. A pénz előzetes beutalása ellenében szállítja és bővebb felvilágosítást is nyújt a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Eladó egy 7 1/2 lóerős AEG villany motor indítóval és vezetékek dróttal, 1 darab majom szíjjakkal, egy 300 kg.-os mérleg, Cim Szabó János, Vidombák 26 szám Brassó megye. 9198

Felsőrész készítéshez egy tanuló leány felvétetik, Bieber Frigyes, Buzázor 9. 9190

Kiadó egy 3 szobás lakás. Türkös 87. 9191

Részes vagy főmólnari állást keresek, kereskedélim és vámörlest szakaszerlen értem Rollingler Vilmos Alsed. 9192

80 H. P. Stock motorok kitűnő állapotban eladó vagy hibás traktorért motoros cseplőért elcserélhető. Üzemben megtekinthető. Sztarek, Macea jud. Arad. 9193

Keresek megvételre egy nőstény, egy him farkas kutyát, fiatal, de kifejlett példányokat. Cim 9194 sz. alatt a kiadóban.

Suche ein deutsch und Französisch sprechendes fräulein in mittlerem Alter nach Temesvár. Frau Josef Grünfeld, Temesvár, Elisabethstadt, Jósikagasse 6. c. Villa Grünfeld. 9195

Megbízható elárúsító ajánlkozik azonnali belépésre egy illatszert, drogeria esetleg készítő üzletbe vagy bodegát esetleg vendéglőt venne ki elszámolásra. Jelige „Corvin”. 9196

Olajtartány 12 tonnás és egy 15 hektos viztartány eladó. Nagy László, Bencicui German. Jud. Timiş. 9197

Tizenhét éves rőtőskereskedő segéd, fonalszakmában is jártas azonnali belépésre állást keres. Cimeket kérem Bodó László ur üzletébe, Turia de sus. Jud. Treiscaune. 9198

Nagyon olcsón eladnák: használt ablakok, ajtók, egyes bútordarabok stb. Postaré 18 házszám alatt. 9199

Biztos megelégedést nyújtó jóforgalmu fodrász üzlet eladó, okt. 1-1 átadára Ruli Mátyás, Brassó, Vasut u. 30. 9200

Eladó új, modern, bőrfedeles és hajtó kocsik. Szabó Márton kocsigyártó Brassó, Hosszu-u. 74. 9059

Keresetetik butorozott szoba külön bejáratú. Ajánlatok Lópiac 4. Dubbs illatszertűzet. 9173

Volt áll. polg. iskola tanár, aki tökéletesen beszél németül, megállást keres. Cim 9199 alatt a kiadóban.

Izr. uricsalád felhívja a figyelmét a teljes ellátásra, zongorával, használati 12—15 leányt. Cim 9163 sz. alatt a kiadóban.

Eladó ház. Hőltőben a 178 szám ház csúrral és istállóval, újonnan javítva, nagy varral eladó. Közel Hotel Predeal Vasut-u. 53

Barótan a főuton Bartalis-fele ház eladó. Virányi, Kut-u. 48.

Optikai szakmában

CARL ILLY (Brassó, Kapu-u. 69) vizsgázott a berzsparkamaránál 1914. V. 14-én. Vállal mindenféle a szakmához szükséges javításokat. Választék mindenféle optikai cikkeket mint szemüvegeket, kék-, dupla-, gyöngyház-keretben, lorgnók. Szoba-, ablak- és fűdőthermometerek. Védőszemüvegek és nap ellen. Színház vadász és sport szemüvegek stb. z.

Modern, újonnan felújított ház, amely áll 2 lakással (egy egy szoba és konyha), azonnal bérbeadó. Eladó. Uzdoda-utca. Schlandtnál.

Uri családnál kinyitott diák teljes ellátást nyújt. Cim 9145 sz. alatt a kiadóban.

Keresek azonnali belépésre jól fizető szakmába. Ajánlatok a lapunkhoz. Jelige a lapunkhoz. 9199

Egy idősebb jó módú fodrász segéd okt. 1-1 lejárta. Keresetetik. Ugyanott. Cim 9199 sz. alatt a kiadóban.

Kapu-utca 69 szám alatt a kiadóban. Keresetetik. Ugyanott. Cim 9199 sz. alatt a kiadóban.

Jó házból való tanuló leány felvétetik. Stenmer kalapüzletébe. Rona-szálloda (új épület). 9201

Eladó szép felújított ház, 9 1/2 hoidas belsőszobával és mellékhelyekkel. Csoma kúria. Ugyanott. Cim 9199 sz. alatt a kiadóban.

Gépirásra a hét alatt kit megmunkál. Ugyanott. Cim 9199 sz. alatt a kiadóban.